

I.

(Zakonodavni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2015/2302 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 25. studenoga 2015.

o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Direktivom Vijeća 90/314/EEZ ⁽³⁾ utvrđuje se niz važnih prava potrošača u odnosu na putovanja u paket aranžmanima, posebno u pogledu zahtjeva u vezi s informiranjem, odgovornosti trgovaca u odnosu na izvršenje paket aranžmana i u pogledu zaštite u slučaju nesolventnosti organizatora ili prodavatelja. Međutim, zakonodavni okvir potrebno je prilagoditi razvoju tržišta kako bi ga učinili prikladnijim za unutarnje tržište, uklonili nejasnoće i riješili probleme povezane sa zatvaranjem pravnih praznina.
- (2) Turizam ima važnu ulogu u gospodarstvu Unije, a putovanja, odmori i kružna putovanja u paket aranžmanima („paket aranžmani“) čine znatan udio tržišta usluga putovanja. Od donošenja Direktive 90/314/EEZ došlo je do znatnih promjena na tom tržištu. Internet je, uz tradicionalne distribucijske lance, postao sve važniji medij putem kojeg se usluge putovanja nude ili prodaju. Usluge putovanja ne kombiniraju se samo u obliku tradicionalnih unaprijed utvrđenih paket aranžmana, nego se često kombiniraju na način da se prilagode kupcu. Mnoge od tih kombinacija usluga putovanja nalaze se, u pravnom smislu, u „sivoj zoni“ ili nisu jasno obuhvaćene Direktivom 90/314/EEZ. Ova Direktiva ima za cilj prilagoditi područje zaštite kako bi se u obzir uzeo taj razvoj, poboljšati transparentnost te povećati pravnu sigurnost za putnike i trgovce.

⁽¹⁾ SL C 170, 5.6.2014., str. 73.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 12. ožujka 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 18. rujna 2015. (SL C 360, 30.10.2015., str. 1.). Stajalište Europskog parlamenta od 27. listopada 2015. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Direktiva Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket aranžmanima (SL L 158, 23.6.1990., str. 59.).

- (3) Člankom 169. stavkom 1. i člankom 169. stavkom 2. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđa se da Unija treba, mjerama usvojenim na temelju članka 114. UFEU-a, doprinositi ostvarivanju visoke razine zaštite potrošača.
- (4) Direktivom 90/314/EEZ državama članicama daje se široko diskrecijsko pravo u pogledu prenošenja. Zbog toga među zakonodavstvima država članica i dalje postoje znatne razlike. Pravna rascjepkanost dovodi do većih troškova za poduzeća i prepreka za one koji žele prekogranično poslovati te se time potrošačima ograničava izbor.
- (5) U skladu s člankom 26. stavkom 2. i člankom 49. UFEU-a unutarnje tržište treba obuhvaćati područje bez unutarnjih granica na kojem se osiguravaju slobodno kretanje robe i usluga te sloboda poslovnog nastana. Usklađivanje prava i obveza iz ugovora o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, kojim se uspostavlja odgovarajuća ravnoteža između visoke razine zaštite potrošača i konkurentnosti poduzeća, potrebno je za uspostavu stvarnog unutarnjeg potrošačkog tržišta na tom području.
- (6) Prekogranični potencijal tržišta putovanja u paket aranžmanima u Uniji trenutačno nije u cijelosti iskorišten. Neujednačenost pravila o zaštiti putnika u različitim državama članicama putnike iz jedne države članice odvraća od kupnje paket aranžmana i povezanih putnih aranžmana u drugoj državi članici te isto tako odvraća organizatore i prodavatelje u jednoj državi članici od prodaje takvih usluga u drugoj državi članici. Kako bi se putnicima i trgovcima omogućilo da u potpunosti ostvare korist od unutarnjeg tržišta, istodobno osiguravajući visoku razinu zaštite potrošača širom Unije, potrebno je dalje približiti zakonodavstva država članica koja se odnose na paket aranžmane i povezane putne aranžmane.
- (7) Većina putnika koji kupuju paket aranžmane ili povezane putne aranžmane jesu potrošači u smislu prava Unije u području potrošača. Istodobno nije uvijek jednostavno razlikovati potrošače od predstavnika malih poduzeća ili osoba koje putovanja povezana sa svojom poslovnom ili profesionalnom djelatnošću rezerviraju istim kanalima za rezervacije kao i potrošači. Takvim je putnicima često potrebna slična razina zaštite. Za razliku od toga, postoje poduzeća ili organizacije koje organiziraju putne aranžmane na temelju općeg sporazuma, koji je često sklopljen za brojne putne aranžmane ili za određeno razdoblje, primjerice s putničkom agencijom. Za drugu navedenu vrstu putnih aranžmana nije potrebna razina zaštite koja je namijenjena potrošačima. Stoga bi se ova Direktiva trebala primjenjivati na osobe na poslovnim putovanjima, uključujući osobe koje se bave slobodnim zanimanjima ili samozaposlene osobe ili druge fizičke osobe, kad oni ne organiziraju takve putne aranžmane na temelju općeg sporazuma. Kako bi se izbjeglo zamjenu s definicijom pojma „potrošač”, koju se upotrebljava u drugom zakonodavstvu Unije, osobe zaštićene temeljem ove Direktive trebalo bi navoditi kao „putnike”.
- (8) Budući da se usluge putovanja mogu kombinirati na više različitih načina, primjereno je paket aranžmanima smatrati sve kombinacije usluga putovanja koje imaju obilježja koja putnici obično povezuju s paket aranžmanima, posebno kada se pojedinačne usluge putovanja kombiniraju u jedinstven proizvod usluga putovanja za čije pravilno izvršenje odgovornost preuzima organizator. U skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije ⁽¹⁾ ne bi smjelo biti važno kombiniraju li se usluge putovanja prije bilo kakvog kontakta s putnikom ili se to čini na zahtjev odnosno u skladu s izborom putnika. Ista načela trebalo bi primjenjivati neovisno o tome je li rezervacija obavljena putem trgovca u poslovnici ili *online*.
- (9) U svrhu transparentnosti paket aranžmane trebalo bi razlikovati od povezanih putnih aranžmana kod kojih *online* trgovci ili trgovci u poslovnici putnicima omogućuju kupnju usluga putovanja što dovodi do toga da putnik sklapa ugovore s različitim pružateljima usluga putovanja, između ostalog putem povezanih postupaka rezerviranja; ti ugovori nemaju obilježja paket aranžmana i na njih ne bi bilo primjereno primjenjivati sve obveze koje se primjenjuju na paket aranžmane.
- (10) S obzirom na razvoj tržišta primjereno je detaljnije definirati paket aranžmane na temelju alternativnih objektivnih kriterija koji se većinom odnose na način na koji se usluge putovanja prikazuju ili kupuju i u slučajevima u kojima putnici mogu opravdano očekivati da će biti zaštićeni ovom Direktivom. Tako je, primjerice, u slučaju kad su različite vrste usluga putovanja kupljene u svrhu istog putovanja ili odmora na jednoj prodajnoj točki, a te su usluge odabrane prije nego što ih putnik pristane platiti, to jest u okviru istog postupka rezerviranja, ili u slučaju kada se takve usluge nude, prodaju ili naplaćuju po paušalnoj ili ukupnoj cijeni, kao i u slučaju kada se takve usluge oglašavaju ili prodaju pod nazivom „paket aranžman” ili pod sličnim nazivom koji ukazuje na blisku povezanost između dotičnih usluga putovanja. Takvi slični nazivi mogli bi biti, na primjer, „kombinirana ponuda”, „sve uključeno u cijenu” ili „aranžman u koji je sve uključeno”.

⁽¹⁾ Vidjeti presudu Suda od 30. travnja 2002. Club Tour, Viagens e Turismo SA/Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido i Club Med Viagens Lda, C-400/00, ECLI:EU:C:2002:272.

- (11) Trebalo bi precizirati da bi usluge putovanja koje se kombiniraju nakon sklapanja ugovora kojim trgovac putniku daje pravo da bira između različitih vrsta usluga putovanja, kao u slučaju poklon-paketa u okviru paket aranžmana, predstavljaju paket aranžman. Štoviše, kombinaciju usluga putovanja trebalo bi smatrati paket aranžmanom kad su ime putnika, podaci o plaćanju i adresa e-pošte dostavljeni među trgovcima te kad je drugi ugovor sklopljen najkasnije 24 sata nakon potvrde rezervacije prve usluge putovanja.
- (12) Istodobno, povezane putne aranžmane trebalo bi razlikovati od usluga putovanja koje putnici rezerviraju pojedinačno, često u različita vremena, čak za potrebe istog putovanja ili odmora. *Online* povezane putne aranžmane trebalo bi također razlikovati od povezanih internetskih stranica čiji cilj nije sklapanje ugovora s putnikom te od poveznica putem kojih se putnike tek općenito informira o daljnjim uslugama putovanja, na primjer kad hotel ili organizator događaja na svojoj internetskoj stranici navede popis svih operatora koji nude usluge prijevoza do hotela ili mjesta događaja neovisno o bilo kojoj rezervaciji ili ako se za oglašavanje na internetskim stranicama upotrebljavaju kolačići i metapodaci.
- (13) Trebalo bi utvrditi posebna pravila i za trgovce u poslovnica i za *online* trgovce koji putnicima, prilikom pojedinačnog posjeta ili kontakta s njihovom prodajnom točkom, pomažu pri sklapanju zasebnih ugovora s pojedinačnim pružateljima usluga, te za *online* trgovce koji, primjerice, putem povezanih postupaka *online* rezerviranja ciljano omogućuju kupnju najmanje jedne dodatne usluge putovanja od drugog trgovca, ako je ugovor sklopljen najkasnije 24 sata nakon potvrde rezervacije prve usluge putovanja. Takvo omogućivanje često će se temeljiti na komercijalnoj vezi koja uključuje naknadu, između trgovca koji omogućuje kupnju dodatnih usluga putovanja i drugog trgovca, neovisno o metodi izračuna takve naknade koja se, primjerice, može temeljiti na broju posjeta putem poveznice ili na prometu. Ta bi se pravila, primjerice, primjenjivala u slučaju kada uz potvrdu rezervacije prve usluge putovanja, poput leta ili putovanja vlakom, putnik dobije i poziv da rezervira dodatnu uslugu putovanja dostupnu na odabranom odredištu, na primjer smještaj u hotelu, s poveznicom na internetske stranice za rezerviranje drugog pružatelja usluga ili posrednika. Dok takvi aranžmani ne bi trebali predstavljati paket aranžmane u smislu ove Direktive, u okviru kojih je za pravilno izvršenje svih usluga putovanja odgovoran jedan organizator, takvi povezani aranžmani predstavljaju alternativni poslovni model koji je često u bliskoj konkurenciji s paket aranžmanima.
- (14) Kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje i zaštitili putnici, obveza pružanja dostatnih dokaza o jamčevini za povrat plaćanja i repatrijacije putnika u slučaju nesolventnosti trebala bi se odnositi i na povezane putne aranžmane.
- (15) Samostalna kupnja usluge putovanja kao pojedinačne usluge putovanja ne bi trebala predstavljati niti paket aranžman niti povezani putni aranžman.
- (16) Kako bi se putnicima pružila jasnija slika i omogućila bolja upućenost pri biranju između različitih vrsta putnih aranžmana koji su u ponudi, trgovce bi trebalo obvezati da, prije nego što putnik pristane platiti, na jasan i lako uočljiv način navedu nude li paket aranžman ili povezani putni aranžman te da pruže informacije o odgovarajućoj razini zaštite. Izjava trgovca o pravnoj prirodi proizvoda iz područja usluga putovanja koji se stavlja na tržište trebala bi odgovarati stvarnoj pravnoj prirodi dotičnog proizvoda. Odgovarajuća tijela nadležna za izvršavanje trebala bi intervenirati ako trgovci putnicima ne pružaju točne informacije.
- (17) U svrhu utvrđivanja radi li se o paket aranžmanu ili povezanom putnom aranžmanu trebalo bi uzimati u obzir samo kombinaciju različitih vrsta usluga putovanja, poput smještaja, pružanja usluga autobusnog, željezničkog, brodskog ili zračnog prijevoza putnika, kao i usluga iznajmljivanja motornih vozila ili određenih motocikala. Smještaj u boravišne svrhe, između ostalog za dugotrajne jezične tečajeve, ne bi trebalo smatrati smještajem u smislu ove Direktive. Financijske usluge poput putnih osiguranja ne bi trebalo smatrati uslugama putovanja. Osim toga, usluge koje su neodvojivi dio druge usluge putovanja ne bi same po sebi trebalo smatrati uslugama putovanja. To uključuje, primjerice, prijevoz prtljage u okviru prijevoza putnika, manje usluge prijevoza, kao što su prijevoz putnika kao dio razgledavanja s vodičem ili transferi između hotela i zračne luke ili željezničkog kolodvora, obroke, pića i čišćenje u okviru smještaja, ili pristup objektima na istoj lokaciji poput bazena, saune, prostora za *wellness* ili teretane za goste hotela. To također znači da se smještaj, sam po sebi, ne bi trebao smatrati uslugom putovanja u slučajevima u kojima se, za razliku od slučaja kružnog putovanja, noćenje pruža kao dio cestovnog, željezničkog, brodskog ili zračnog prijevoza putnika ako je jasno da je prijevoz glavna sastavnica.

- (18) Druge turističke usluge koje nisu neodvojivi dio prijevoza putnika, smještaja ili iznajmljivanja motornih vozila ili određenih motocikala mogu, primjerice, biti ulaznice za koncerte, sportske događaje, izlete ili zabavne parkove, razgledavanja s vodičem, propusnice za skijališta i iznajmljivanje sportske opreme kao što je oprema za skijanje ili *wellness* tretmani. Međutim, ako se takve usluge kombiniraju samo s jednom uslugom putovanja druge vrste, na primjer sa smještajem, to bi trebalo dovesti do sastavljanja paket aranžmana ili povezanog putnog aranžmana samo ako one čine znatan dio vrijednosti paket aranžmana ili povezanog putnog aranžmana ili ako su oglašavane kao bitno obilježje putovanja ili odmora ili na neki drugi način predstavljaju njihovo bitno obilježje. Ako udio drugih turističkih usluga u vrijednosti kombinacije iznosi 25 % ili više, trebalo bi smatrati da te usluge predstavljaju znatan dio vrijednosti paket aranžmana ili povezanog putnog aranžmana. Trebalo bi precizirati da, kada se nakon dolaska putnika u hotel druge turističke usluge dodaju, primjerice, smještaju u hotelu rezerviranom kao pojedinačna usluga, to ne bi trebalo predstavljati paket aranžman. To ne bi trebalo dovesti do zaobilazanja ove Direktive na način da organizatori ili prodavatelji putniku unaprijed ponude izbor dodatnih turističkih usluga, a potom mu sklapanje ugovora za te usluge ponude tek nakon što je počelo izvršenje prve usluge putovanja.
- (19) Budući da je potreba za zaštitom putnika u slučaju kratkih putovanja manja, te kako bi se izbjeglo nepotrebno opterećenje za trgovce, iz područja primjene ove Direktive trebalo bi isključiti putovanja koja traju kraće od 24 sata i u koja nije uključen smještaj, kao i paket aranžmane ili povezane putne aranžmane koje se povremeno i na neprofitnoj osnovi nudi ili omogućuje i to samo ograničenoj skupini putnika. Druga spomenuta vrsta putovanja može, primjerice, uključivati putovanja koja humanitarne organizacije, sportski klubovi ili škole organiziraju za svoje članove ne više od nekoliko puta godišnje i to bez da ih nude javno. Odgovarajuće informacije o tom isključenju trebalo bi staviti na raspolaganje javnosti kako bi se osiguralo da trgovci i putnici budu primjereno informirani o tome da navedeni paket aranžmani ili povezani putni aranžmani nisu obuhvaćeni ovom Direktivom.
- (20) Ovom se Direktivom ne bi trebalo dovoditi u pitanje nacionalno ugovorno pravo za one aspekte koji nisu uređeni ovom Direktivom.
- (21) Države članice trebale bi i dalje biti nadležne, u skladu s pravom Unije, za primjenu odredaba ove Direktive u područjima koja ne ulaze u njezino područje primjene. Države članice stoga mogu, u odnosu na ugovore koji ne ulaze u područje primjene ove Direktive, održati ili uvesti nacionalno zakonodavstvo koje odgovara odredbama ove Direktive ili pojedinim njezinim odredbama. Na primjer, države članice mogu održati ili uvesti odgovarajuće odredbe za određene samostalne ugovore o pojedinačnim uslugama putovanja (poput iznajmljivanja kuća za odmor) ili za paket aranžmane i povezane putne aranžmane koje se na neprofitnoj osnovi nudi ili omogućuje ograničenoj skupini putnika i to samo povremeno ili za paket aranžmane i povezane putne aranžmane koji obuhvaćaju razdoblje kraće od 24 sata i ne uključuju smještaj.
- (22) Glavna značajka paket aranžmana jest to da je jedan trgovac kao organizator odgovoran za pravilno izvršenje usluga paket aranžmana kao cjeline. Trgovcu, obično poslovnici turističke agencije ili *online* turističkoj agenciji, trebalo bi omogućiti djelovanje u svojstvu običnog prodavatelja ili posrednika te ga osloboditi od odgovornosti kao organizatora samo u slučajevima kada u svojstvu organizatora paket aranžmana djeluje drugi trgovac. Odluka o tome djeluje li trgovac kao organizator za dotični paket aranžman trebala bi ovisiti o sudjelovanju tog trgovca u sastavljanju paket aranžmana, a ne o načinu na koji trgovac opisuje svoju poslovnu djelatnost. Pri razmatranju je li trgovac organizator ili prodavatelj ne bi trebalo biti važno djeluje li taj trgovac na strani ponude ili se predstavlja kao agent koji djeluje za putnika.
- (23) Direktivom 90/314/EEZ državama članicama dano je diskrecijsko pravo da odrede trebaju li prodavatelji, organizatori ili i prodavatelji i organizatori biti odgovorni za pravilno izvršenje paket aranžmana. Ta je fleksibilnost u pojedinim državama članicama dovela do nejasnoća u pogledu pitanja koji je trgovac odgovoran za izvršenje relevantnih usluga putovanja. Stoga bi u ovoj Direktivi trebalo precizirati da su organizatori odgovorni za izvršenje usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom o putovanju u paket aranžmanu osim ako se nacionalnim pravom predviđa da su odgovorni i organizator i prodavatelj.
- (24) U odnosu na paket aranžmane prodavatelji bi, zajedno s organizatorom, trebali biti odgovorni za pružanje predugovornih informacija. Kako bi se olakšala komunikacija, posebice u prekograničnim slučajevima, putnici bi trebali moći stupiti u kontakt s organizatorom i putem prodavatelja kod kojeg su kupili paket aranžman.
- (25) Putnici bi trebali dobiti sve potrebne informacije prije kupnje paket aranžmana, bilo da se on prodaje putem sredstava daljinske komunikacije, u poslovnici ili putem drugih vrsta distribucije. Pri pružanju takvih informacija trgovac bi trebao uzeti u obzir specifične potrebe putnika koji su posebno ranjivi zbog svoje dobi ili fizičke slabosti, a koje je trgovac mogao razumno predvidjeti.

- (26) Ključne informacije, primjerice o glavnim značajkama usluga putovanja ili cijenama, koje se kao dio predugovornih informacija navode u oglasima, na internetskim stranicama organizatora ili u brošurama, trebale bi biti obvezujuće osim ako organizator pridržava pravo izmijeniti te elemente i osim ako je putnik o tim izmjenama na jasan, razumljiv i lako uočljiv način obaviješten prije sklapanja ugovora o putovanju u paket aranžmanu. Međutim, s obzirom na nove komunikacijske tehnologije koje omogućuju lako ažuriranje, više nema potrebe za utvrđivanjem posebnih pravila za brošure, ali je primjereno osigurati da se putnika obavijesti o izmjenama predugovornih informacija. Uvijek bi trebalo biti moguće izmijeniti predugovorne informacije ako su se obje stranke ugovora o putovanju u paket aranžmanu o tome izričito suglasile.
- (27) Zahtjevi u vezi s informiranjem utvrđeni u ovoj Direktivi jesu iscrpni, ali se njima ne bi trebali dovoditi u pitanje zahtjevi u vezi s informiranjem utvrđeni u drugom zakonodavstvu Unije koje se primjenjuje ⁽¹⁾.
- (28) Organizatori bi trebali pružiti opće informacije o uvjetima odredišne zemlje u vezi s vizama. Informacije o približnom trajanju razdoblja potrebnih za pribavljanje viza mogu se pružiti u obliku upućivanja na službene informacije odredišne zemlje.
- (29) Uzimajući u obzir posebnosti ugovora o putovanju u paket aranžmanu, trebalo bi utvrditi prava i obveze ugovornih stranaka u razdoblju prije i razdoblju nakon početka paket aranžmana, posebno ako se paket aranžman ne izvršava pravilno ili ako se promijene određene okolnosti.
- (30) Budući da se paket aranžmani često kupuju puno prije njihova izvršenja, može doći do nepredviđenih događaja. Stoga bi putnik pod određenim uvjetima trebao imati pravo prenijeti ugovor o putovanju u paket aranžmanu na drugog putnika. U takvim bi situacijama organizator trebao moći ostvariti povrat svojih troškova, primjerice ako podugovaratelj zahtijeva naknadu za promjenu imena putnika ili poništavanje vozne karte i izdavanje nove.
- (31) Putnici bi također trebali moći raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu u bilo kojem trenutku prije početka paket aranžmana uz plaćanje primjerene naknade za raskid ugovora koju se može opravdati, uzimajući u obzir očekivanu uštedu troškova i prihod od pružanja usluga putovanja drugom korisniku. Oni bi trebali imati i pravo raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu bez plaćanja bilo kakve naknade za raskid ugovora ako izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći znatno utječu na izvršenje paket aranžmana. To može, primjerice obuhvaćati ratovanje, druge ozbiljne sigurnosne probleme kao što su terorizam, značajni rizici za ljudsko zdravlje poput izbijanja teške bolesti na odredištu putovanja, ili prirodne katastrofe poput poplava i potresa ili vremenski uvjeti zbog kojih nije moguće sigurno putovati na odredište dogovoreno u ugovoru o putovanju u paket aranžmanu.
- (32) U određenim situacijama organizator bi također trebao imati pravo raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu prije početka paket aranžmana i bez plaćanja odštete, primjerice ako se ne dostigne minimalni broj sudionika i ako je ta mogućnost pridržana u ugovoru. Organizator bi u tom slučaju trebao vratiti sva plaćanja izvršena u vezi s paket aranžmanom.
- (33) Organizatorima bi u određenim slučajevima trebalo dopustiti unošenje jednostranih izmjena u ugovor o putovanju u paket aranžmanu. Međutim, putnici bi trebali imati pravo raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu ako se izmjenama znatno mijenja bilo koja od glavnih značajki usluga putovanja. Takav primjerice može biti slučaj ako se snižava kvalitetu ili vrijednost usluga putovanja. Promjene vremena polaska ili dolaska

⁽¹⁾ Vidjeti Direktivu 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.) i Direktivu 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.), kao i Uredbu (EZ) br. 2111/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2005. o uspostavi liste Zajednice koja sadrži zračne prijevoznike na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice, o informiranju putnika u zračnom prometu o identitetu zračnog prijevoznika koji obavlja let i stavljanju izvan snage članka 9. Direktive 2004/36/EZ (SL L 344, 27.12.2005., str. 15.), Uredbu (EZ) br. 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu (SL L 204, 26.7.2006., str. 1), Uredbu (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu (SL L 315, 3.12.2007., str. 14.), Uredbu (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.), Uredbu (EU) br. 1177/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutarnjim plovnim putovima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 334, 17.12.2010., str. 1.) te Uredbu (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u autobusnom prijevozu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 55, 28.2.2011., str. 1.).

naznačene u ugovoru o putovanju u paket aranžmanu trebalo bi smatrati značajnima ako bi one putniku, primjerice, prouzročile znatne neugodnosti ili dodatne troškove, na primjer ponovno dogovaranje prijevoza ili smještaja. Povećanja cijena trebala bi biti moguća samo ako je došlo do promjene u trošku goriva ili drugih izvora energije za prijevoz putnika, promjene poreza ili naknada koje je uvela treća osoba koja nije izravno uključena u izvršenje usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom o putovanju u paket aranžmanu odnosno promjene deviznih tečajeva koji su relevantni za paket aranžman i samo ako je u ugovoru izričito pridržana mogućnost takvog povećanja cijene te navedeno da putnik ima pravo na sniženje cijene koje odgovara sniženju tih troškova. Ako organizator predloži povećanje cijene od više od 8 % ukupne cijene, putnik bi trebao imati pravo raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu bez plaćanja naknade za raskid ugovora.

- (34) Primjereno je utvrditi posebna pravila o pravnoj zaštiti za slučaj nesukladnosti pri izvršenju ugovora o putovanju u paket aranžmanu. Putnik bi trebao imati pravo na rješavanje problema, a kada znatan dio usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom o putovanju u paket aranžmanu nije moguće pružiti, putniku bi trebalo ponuditi odgovarajuće alternativne aranžmane. Ako organizator ne ispravi nesukladnost u razumnom roku koji je odredio putnik, putnik bi trebao moći to učiniti sam te zahtijevati naknadu nužnih troškova. U određenim slučajevima određivanje roka ne bi trebalo biti potrebno, posebice ako je nesukladnost potrebno ispraviti odmah. To bi se primjerice primjenjivalo u slučaju kad zbog kašnjenja autobusa koji osigurava organizator putnik mora putovati taksijem kako bi na vrijeme stigao na svoj let. Putnici bi također trebali imati pravo na sniženje cijene, raskid ugovora o putovanju u paket aranžmanu i/ili naknadu štete. Naknadom štete trebalo bi obuhvatiti i nematerijalnu štetu, poput naknade za gubitak zadovoljstva u vezi s putovanjem ili odmorom zbog znatnih problema pri izvršenju odgovarajućih usluga putovanja. Putnik bi trebao biti dužan obavijestiti organizatora, bez nepotrebnog odgađanja i uzimajući u obzir okolnosti slučaja, o svakoj nesukladnosti koju utvrdi tijekom izvršenja usluge putovanja obuhvaćene ugovorom o putovanju u paket aranžmanu. Neobavješćivanje može biti uzeto u obzir pri utvrđivanju primjerenog sniženja cijene ili primjerene naknade štete ako se takvom obavješću mogla izbjeći ili umanjiti šteta.
- (35) Kako bi se osigurala dosljednost, primjereno je odredbe ove Direktive uskladiti s međunarodnim konvencijama kojima se uređuju usluge putovanja i sa zakonodavstvom Unije o pravima putnika. Kada je organizator odgovoran za neizvršenje ili nepravilno izvršenje usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom o putovanju u paket aranžmanu, organizator bi trebao moći pozvati se na ograničenja odgovornosti pružatelja usluga utvrđena u međunarodnim konvencijama kao što su Montrealska konvencija iz 1999. o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu ⁽¹⁾, Konvencija iz 1980. o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF) ⁽²⁾ te Atenska konvencija iz 1974. o prijevozu putnika i njihove prtljage morem ⁽³⁾. Ako zbog izvanrednih okolnosti koje se nisu mogle izbjeći nije moguće osigurati pravodoban povratak putnika u mjesto polazišta, organizator bi trebao snositi troškove potrebnog smještaja putnika tijekom razdoblja koje ne premašuje tri noći po putniku osim ako su dulja razdoblja predviđena u postojećem ili budućem zakonodavstvu Unije o pravima putnika.
- (36) Ovom se Direktivom ne bi smjelo utjecati na pravo putnika na podnošenje zahtjeva u skladu i s ovom Direktivom i s drugim relevantnim zakonodavstvom Unije ili u skladu s međunarodnim konvencijama, tako da putnici i dalje mogu svoje zahtjeve upućivati organizatoru, prijevozniku ili bilo kojoj drugoj odgovornoj stranci odnosno, prema potrebi, bilo kojim odgovornim strankama. Trebalo bi precizirati da bi odštetu ili sniženje cijene koji se odobravaju u skladu s ovom Direktivom i odštetu ili sniženje cijene koji se odobravaju u skladu s drugim relevantnim zakonodavstvom Unije ili u skladu s međunarodnim konvencijama trebalo oduzeti jedne od drugih kako bi se izbjeglo prekomjernu odštetu. Odgovornošću organizatora ne bi se smjelo dovoditi u pitanje pravo traženja regresne naknade od trećih osoba, uključujući pružatelje usluga.
- (37) Ako se putnik tijekom putovanja ili odmora nađe u poteškoćama, organizator bi trebao biti dužan pružiti mu primjerenu pomoć bez nepotrebnog odgađanja. Takva pomoć bi se, prema potrebi, trebala sastojati uglavnom od pružanja informacija o pitanjima poput zdravstvenih usluga, lokalnih tijela i konzularne pomoći, kao i od praktične pomoći, primjerice u vezi sa sredstvima daljinske komunikacije i alternativnim putnim aranžmanima.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2001/539/EZ od 5. travnja 2001. o zaključku Europske zajednice o Konvenciji za ujednačavanje određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu (Montrealska konvencija) (SL L 194, 18.7.2001., str. 38.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća 2013/103/EU od 16. lipnja 2011. o potpisivanju i sklapanju Sporazuma između Europske unije i Međuvladine organizacije za međunarodni željeznički promet o pristupanju Europske unije Konvenciji o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF) od 9. svibnja 1980., kako je izmijenjena Protokolom iz Vilniusa od 3. lipnja 1999. (SL L 51, 23.2.2013., str. 1.).

⁽³⁾ Odluka Vijeća 2012/22/EU od 12. prosinca 2011. o pristupanju Europske unije Protokolu iz 2002. uz Atensku konvenciju o prijevozu putnika i njihove prtljage morem iz 1974., izuzev njegovih članaka 10. i 11. (SL L 8, 12.1.2012., str. 1.).

- (38) Komisija je u svojoj Komunikaciji od 18. ožujka 2013. naslovljenoj „Zaštita putnika u slučaju nesolventnosti zračnog prijevoznika” utvrdila mjere za poboljšanje zaštite putnika u slučaju nesolventnosti zračnog prijevoznika, uključujući bolje izvršavanje Uredbe (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Uredbe (EZ) br. 1008/2008 te uključivanjem dionika iz industrijskog sektora, a u slučaju neuspjeha tih mjera moglo bi se razmotriti odgovarajuću zakonodavnu mjeru. Ta se Komunikacija odnosi na kupnju jedne pojedinačne sastavnice, to jest usluga zračnog prijevoza, te se zbog toga ne odnosi na zaštitu u slučaju nesolventnosti za paket aranžmane i za povezane putne aranžmane.
- (39) Države članice trebale bi osigurati da putnici koji kupuju paket aranžman imaju punu zaštitu u slučaju nesolventnosti organizatora. Države članice u kojima organizatori imaju poslovni nastan trebale bi osigurati da oni, u slučaju nesolventnosti organizatora, pruže jamčevinu za povrat svih plaćanja izvršenih od strane putnika ili u ime putnika te za repatrijaciju putnika ako paket aranžman uključuje prijevoz putnika. Međutim, trebalo bi biti moguće putnicima ponuditi nastavak paket aranžmana. Iako zadržavaju diskrecijsko pravo u vezi s načinom na koji treba organizirati zaštitu u slučaju nesolventnosti, države članice trebale bi osigurati da zaštita bude djelotvorna. Djelotvornost podrazumijeva da bi zaštita trebala postati dostupna čim se, uslijed problema organizatora s likvidnošću, usluge putovanja ne izvršavaju, neće biti izvršene ili će tek djelomično biti izvršene, ili ako pružatelji usluga zahtijevaju od putnika da za te usluge plate. Države članice trebale bi moći zahtijevati da organizatori putnicima izdaju potvrdu u kojoj se navodi da oni imaju izravan, na pravu utemeljen zahtjev protiv pružatelja zaštite u slučaju nesolventnosti.
- (40) Kako bi zaštita u slučaju nesolventnosti bila djelotvorna, ona bi trebala pokrivati predvidive iznose plaćanja na koje utječe nesolventnost trgovca i, prema potrebi, predvidivi trošak repatrijacija. To znači da bi zaštita trebala biti dostatna da pokrije sva predvidiva plaćanja izvršena od strane ili u ime putnika u vezi s paket aranžmanima u vrhuncu sezone, uzimajući u obzir razdoblje između primitka tih plaćanja i završetka putovanja ili odmora, kao i, prema potrebi, predvidivi trošak repatrijacija. To će općenito značiti da jamčevina mora pokriti dostatno visoki postotak organizatorovog prometa s obzirom na paket aranžmane te može ovisiti o čimbenicima poput vrste prodanih paket aranžmana, uključujući način prijevoza, određite putovanja i bilo koja pravna ograničenja ili obveze organizatora u vezi s iznosima predujmova koje on smije primiti i njihovog rasporeda prije početka paket aranžmana. Iako se potreban iznos pokriva može izračunati na temelju najnovijih podataka o poslovanju, primjerice na temelju prometa ostvarenog u posljednjoj poslovnoj godini, organizatore bi ipak trebalo obvezati da prilagode zaštitu za slučaj nesolventnosti u slučaju povećanih rizika, uključujući znatno povećanje prodaje paket aranžmana. Međutim, djelotvorna zaštita u slučaju nesolventnosti ne bi trebala značiti da se moraju uzimati u obzir vrlo niski rizici, kao što je primjerice istovremena nesolventnost više najvećih organizatora, ako bi to nerazmjerno utjecalo na trošak zaštite i tako umanjilo njezinu djelotvornost. U takvim slučajevima jamstvo za povrat moguće je ograničiti.
- (41) S obzirom na razlike u nacionalnom pravu i praksi u odnosu na stranke ugovora o putovanju u paket aranžmanu i primitak plaćanja izvršenih od strane ili u ime putnika, državama članicama trebalo bi dopustiti da od prodavatelja zahtijevaju i ugovaranje zaštite u slučaju nesolventnosti.
- (42) U skladu s Direktivom 2006/123/EZ, primjereno je utvrditi pravila kako bi se spriječilo da obveze u vezi sa zaštitom u slučaju nesolventnosti djeluju kao prepreka slobodnom kretanju usluga i slobodi poslovnog nastana. Države članice trebalo bi stoga obvezati da priznaju zaštitu u slučaju nesolventnosti prema pravu države članice u kojoj se poslovni nastan nalazi. Kako bi se u vezi sa zaštitom u slučaju nesolventnosti olakšali administrativna suradnja i nadzor nad organizatorima te, prema potrebi, prodavateljima, koji djeluju u različitim državama članicama, države članice trebalo bi obvezati da odrede središnje kontaktne točke.
- (43) Trgovce koji omogućuju povezane putne aranžmane trebalo bi obvezati da obavijeste putnike o tome da oni ne kupuju paket aranžman i da su za pravilno izvršenje njihovih ugovora odgovorni isključivo pojedinačni pružatelji usluga putovanja. Trgovce koji omogućuju povezane putne aranžmane trebalo bi također obvezati da pruže zaštitu u slučaju nesolventnosti za povrat plaćanja koja su primili i, ako su odgovorni za prijevoz putnika, za repatrijaciju putnika, te bi oni trebali na odgovarajući način obavijestiti putnike. Trgovci odgovorni za izvršenje pojedinačnih ugovora koji su dio povezanog putnog aranžmana podliježu općem zakonodavstvu Unije o zaštiti potrošača i sektorskom zakonodavstvu Unije.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91 (SL L 46, 17.2.2004., str. 1.).

- (44) Prilikom utvrđivanja pravila o sustavima zaštite u slučaju nesolventnosti za paket aranžmane i povezane putne aranžmane države članice ne bi trebalo sprečavati da uzmu u obzir posebnu situaciju manjih poduzeća, istodobno osiguravajući jednaku razinu zaštite za putnike.
- (45) Putnike bi trebalo zaštititi od pogrešaka do kojih dolazi u postupku rezerviranja paket aranžmana i povezanih putnih aranžmana.
- (46) Trebalo bi potvrditi da se putnici ne mogu odreći prava koja proizlaze iz ove Direktive i da organizatori ili trgovci koji omogućuju povezane putne aranžmane ne smiju izbjegavati svoje obveze tvrdeći da djeluju samo kao pružatelj usluge putovanja, posrednik ili u bilo kojem drugom svojstvu.
- (47) Države članice trebale bi utvrditi pravila o sankcijama za povrede nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva i osigurati da se one provode. Te bi sankcije trebale biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće.
- (48) Zbog donošenja ove Direktive potrebno je prilagoditi određene zakonodavne akte Unije o zaštiti potrošača. Posebno bi trebalo precizirati da se Uredba (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ primjenjuje na povrede ove Direktive. Također, uzimajući u obzir činjenicu da se Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ u svojem sadašnjem obliku ne primjenjuje na ugovore obuhvaćene Direktivom 90/314/EEZ, potrebno je izmijeniti Direktivu 2011/83/EU kako bi se osiguralo da se ona i dalje primjenjuje na pojedinačne usluge putovanja koje su dio povezanog putnog aranžmana ako te pojedinačne usluge nisu na neki drugi način isključene iz područja primjene Direktive 2011/83/EU, te da se određena prava potrošača utvrđena u toj Direktivi primjenjuju i na paket aranžmane.
- (49) Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje pravila o zaštiti osobnih podataka utvrđena u Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ niti pravila Unije o međunarodnom privatnom pravu, uključujući Uredbu (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾.
- (50) Trebalo bi precizirati da bi se regulatorni zahtjevi ove Direktive u odnosu na zaštitu u slučaju nesolventnosti i informacije u vezi s povezanim putnim aranžmanima trebali primjenjivati i na trgovce koji nemaju poslovni nastan u državi članici, a koji svoje djelatnosti, u smislu Uredbe (EZ) br. 593/2008 i Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, na bilo koji način usmjeravaju na jednu ili na više država članica.
- (51) S obzirom na to da cilj ove Direktive, to jest doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i ostvarivanju visoke te što jedinstvenije razine zaštite potrošača, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njegovog opsega on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (52) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela koja su priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Ovom se Direktivom posebno poštuje sloboda poduzetništva utvrđena u članku 16. Povelje, uz osiguravanje visoke razine zaštite potrošača unutar Unije, u skladu s člankom 38. Povelje.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zakona o zaštiti potrošača (Uredba o suradnji u zaštiti potrošača) (SL L 364, 9.12.2004., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).

⁽³⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., str. 1.).

- (53) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije o dokumentima s objašnjenjima od 28. rujna 2011. ⁽¹⁾, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama prenošenja priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između sastavnica direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata prenošenja. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra da je dostava takvih dokumenata opravdana.
- (54) Direktivu 90/314/EEZ trebalo bi stoga staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE, DEFINICIJE I RAZINA USKLAĐENOSTI

Članak 1.

Predmet

Svrha ove Direktive jest doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i ostvarivanju visoke i što jedinstvenije razine zaštite potrošača približavanjem određenih aspekata zakona i drugih propisa država članica u vezi s ugovorima između putnika i trgovaca o putovanjima u paket aranžmanu i povezanim putnim aranžmanima.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na paket aranžmane koje trgovci nude na prodaju ili prodaju putnicima i na povezane putne aranžmane koje trgovci omogućuju putnicima.
2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na:
 - (a) paket aranžmane i povezane putne aranžmane koji obuhvaćaju razdoblje kraće od 24 sata osim ako je uključeno noćenje;
 - (b) paket aranžmane i povezane putne aranžmane koje se omogućuje povremeno i na neprofitnoj osnovi i to samo ograničenoj skupini putnika;
 - (c) paket aranžmane i povezane putne aranžmane kupljene na temelju općeg sporazuma za organiziranje poslovnih putovanja između trgovca i druge fizičke ili pravne osobe koja djeluje u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću.
3. Ovom se Direktivom ne utječe na opće nacionalno ugovorno pravo, poput pravila o valjanosti, sastavljanju ili učinku ugovora, ako aspekti općeg ugovornog prava nisu uređeni u ovoj Direktivi.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „usluga putovanja” znači:
 - (a) prijevoz putnika;
 - (b) smještaj koji nije neodvojivi dio prijevoza putnika i nije u boravišne svrhe;

⁽¹⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (c) iznajmljivanje automobila, drugih motornih vozila u smislu članka 3. stavka 11. Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili motocikala za koje se zahtijeva vozačka dozvola kategorije A u skladu s člankom 4. stavkom 3. točkom (c) Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
- (d) bilo koja druga turistička usluga koja nije neodvojivi dio usluge putovanja u smislu točaka (a), (b) ili (c);
2. „paket aranžman” znači kombinacija najmanje dviju različitih vrsta usluga putovanja za potrebe istog putovanja ili odmora ako:
- (a) te usluge kombinira jedan trgovac, između ostalog na zahtjev ili u skladu s izborom putnika, prije nego što je sklopljen jedinstveni ugovor o svim uslugama; ili
- (b) neovisno o tome jesu li sklopljeni zasebni ugovori s pojedinačnim pružateljima usluga putovanja, ako se te usluge:
- kupuju na jednoj prodajnoj točki i ako su odabrane prije nego što je putnik pristao platiti;
 - nude, prodaju ili naplaćuju po paušalnoj ili ukupnoj cijeni;
 - oglašavaju ili prodaju pod nazivom „paket aranžman” ili pod sličnim nazivom;
 - kombiniraju nakon sklapanja ugovora kojim trgovac putniku daje pravo da bira između različitih vrsta usluga putovanja; ili
 - kupuju od pojedinačnih trgovaca putem povezanih postupaka *online* rezerviranja kada trgovac s kojim je sklopljen prvi ugovor dostavlja ime putnika, podatke o plaćanju i adresu e-pošte drugom trgovcu ili trgovcima, a ugovor s drugim trgovcem ili trgovcima sklopljen je najkasnije 24 sata nakon potvrde rezervacije prve usluge putovanja.
- Kombinacija usluga putovanja kada se najviše jednu vrstu usluga putovanja, kako je navedeno u točki 1. točkama (a), (b) i (c), kombinira s jednom ili više turističkih usluga, kako je navedeno u točki 1. točki (d), nije paket aranžman ako zadnje navedene usluge:
- (a) ne čine znatan dio vrijednosti kombinacije, nisu oglašavane kao bitno obilježje kombinacije niti na neki drugi način predstavljaju bitno obilježje kombinacije; ili
- (b) su odabrane i kupljene tek nakon što je počelo izvršenje usluge putovanja, kako je navedeno u točki 1. točkama (a), (b) ili (c);
3. „ugovor o putovanju u paket aranžmanu” znači ugovor o paket aranžmanu kao cjelini ili, ako se paket aranžman pruža u okviru zasebnih ugovora, svi ugovori koji obuhvaćaju usluge putovanja uključene u paket aranžman;
4. „početak paket aranžmana” znači početak izvršenja usluga putovanja uključenih u paket aranžman;
5. „povezani putni aranžman” znači najmanje dvije različite vrste usluga putovanja kupljene za potrebe istog putovanja ili odmora koje ne predstavljaju paket aranžman, i koji za posljedicu imaju sklapanje zasebnih ugovora s pojedinačnim pružateljima usluga putovanja, ako trgovac:
- (a) prilikom jednog posjeta svojoj prodajnoj točki ili jednog kontakta s njome putnicima omogućuje zaseban odabir i zasebno plaćanje svake usluge putovanja; ili

⁽¹⁾ Direktiva 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (Okvirna direktiva) (SL L 263, 9.10.2007., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama (SL L 403, 30.12.2006., str. 18.).

- (b) omogućuje ciljanu kupnju najmanje jedne dodatne usluge putovanja od drugog trgovca ako je ugovor s tim drugim trgovcem sklopljen najkasnije 24 sata nakon potvrde rezervacije prve usluge putovanja.

Ako je kupljena najviše jedna vrsta usluge putovanja, kako je navedeno u točki 1. točkama (a), (b) ili (c) i jedna ili više turističkih usluga, kako je navedeno u točki 1. točki (d), one ne predstavljaju povezani putni aranžman ako zadnje navedene usluge ne čine znatan dio kombinirane vrijednosti usluga i nisu oglašavane kao bitno obilježje kombinacije niti na neki drugi način predstavljaju bitno obilježje putovanja ili odmora.

6. „putnik” znači svaka osoba koja želi sklopiti ugovor u okviru područja primjene ove Direktive ili koja ima pravo putovati na temelju ugovora sklopljenog u okviru područja primjene ove Direktive;
7. „trgovac” znači svaka fizička ili svaka pravna osoba, neovisno o tome je li u privatnom ili javnom vlasništvu, koja u vezi s ugovorima obuhvaćenima ovom Direktivom djeluje, između ostalog i putem drugih osoba koje djeluju u njezino ime ili za njezin račun, u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću, bilo da djeluje u svojstvu organizatora, prodavatelja, trgovca koji omogućuje povezani putni aranžman ili kao pružatelj usluge putovanja;
8. „organizator” znači trgovac koji izravno ili putem drugog trgovca odnosno zajedno s drugim trgovcem kombinira i prodaje ili nudi na prodaju paket aranžmane ili trgovac koji dostavlja podatke o putniku drugom trgovcu u skladu s točkom 2. točkom (b) podtočkom v.;
9. „prodavatelj” znači trgovac koji nije organizator, a koji prodaje ili nudi na prodaju paket aranžmane koje kombinira organizator;
10. „poslovni nastan” znači poslovni nastan kako je definiran u članku 4. točki 5. Direktive 2006/123/EZ;
11. „trajni nosač podataka” znači svako sredstvo koje putniku ili trgovcu omogućuje pohranu informacija koje su mu osobno upućene i kojima može naknadno pristupiti tijekom određenog vremena u svrhe za koje su te informacije namijenjene i koje omogućuje nepromijenjenu reprodukciju pohranjenih informacija;
12. „izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći” znači situacija izvan kontrole stranke koja se poziva na takvu situaciju i čije se posljedice nisu mogle izbjeći čak i da su poduzete sve razumne mjere;
13. „nesukladnost” znači neizvršenje ili nepravilno izvršenje usluga putovanja uključenih u paket aranžman;
14. „maloljetnik” znači svaka osoba mlađa od 18 godina;
15. „prodajna točka” znači svaki maloprodajni objekt, bilo nekretnina ili pokretnina, ili internetska stranica za maloprodaju ili sličan *online* sustav za prodaju, između ostalog kad se internetske stranice za maloprodaju ili *online* sustavi za prodaju putnicima predstavljaju kao jedinstven sustav, uključujući telefonsku službu;
16. „repatrijacija” znači povratak putnika na mjesto polazišta ili na drugo mjesto o kojem su se ugovorne stranke suglasile.

Članak 4.

Razina usklađenosti

Osim ako je u ovoj Direktivi drukčije predviđeno, države članice u svojem nacionalnom pravu ne održavaju niti u njega uvode odredbe koje odstupaju od odredaba utvrđenih u ovoj Direktivi, uključujući strože ili manje stroge odredbe kojima bi se osigurala različita razina zaštite putnika.

POGLAVLJE II.

OBVEZE U VEZI S INFORMIRANJEM I SADRŽAJ UGOVORA O PUTOVANJU U PAKET ARANŽMANU

Članak 5.

Predugovorne informacije

1. Države članice osiguravaju da, prije nego što se putnik obveže bilo kojim ugovorom o putovanju u paket aranžmanu ili bilo kojom odgovarajućom ponudom, organizator, kao i prodavatelj ako se paket aranžman prodaje putem prodavatelja, putniku pruže odgovarajuće standardne informacije putem odgovarajućeg obrasca kako je naveden u Prilogu I. dijelu A ili dijelu B, te sljedeće informacije ako su one relevantne za paket aranžman:

(a) glavne značajke usluga putovanja:

- i. odredište/odredišta, plan putovanja i razdoblja boravka, s datumima te, ako je uključen smještaj, broj uključenih noćenja;
- ii. sredstva, značajke i kategorije prijevoza, mjesto polaska i povratka s datumom i vremenom, odnosno mjesta i trajanje usputnog zaustavljanja te prometne veze.

Ako točno vrijeme još nije određeno, organizator i, prema potrebi, prodavatelj obavješćuju putnika o približnom vremenu polaska i povratka;

- iii. lokacija, glavne karakteristike i, prema potrebi, turistička kategorija smještaja u skladu s pravilima odredišne zemlje;
 - iv. plan prehrane;
 - v. posjeti, izlet/izleti ili druge usluge uključene u ukupnu cijenu dogovorenu za paket aranžman;
 - vi. ako to nije očito iz konteksta, informacija o tome pruža li se putniku neka od usluga putovanja u okviru grupe i, ako je slučaj takav te kada je to moguće, informacija o približnoj veličini grupe;
 - vii. ako putnikovo korištenje drugim turističkim uslugama ovisi o djelotvornoj usmenoj komunikaciji, jezik na kojem će te usluge biti pružene; i
 - viii. jesu li putovanje ili odmor općenito prikladni za osobe sa smanjenom pokretljivošću te na zahtjev putnika precizne informacije o prikladnosti putovanja ili odmora uzimajući u obzir potrebe putnika;
- (b) tvrtka i geografska adresa organizatora te, prema potrebi, prodavatelja, kao i njihov telefonski broj i, prema potrebi, adresa e-pošte;
- (c) ukupna cijena paket aranžmana uključujući poreze i, prema potrebi, sve dodatne naknade, pristojbe i ostale troškove ili, ako te troškove nije moguće u razumnoj mjeri izračunati prije sklapanja ugovora, naznaku vrste dodatnih troškova koje će putnik možda morati snositi;
- (d) načine plaćanja, uključujući bilo koji iznos ili postotak cijene koje treba platiti kao predujam te raspored plaćanja preostalog iznosa, ili financijska jamstava koja putnik treba platiti ili osigurati;
- (e) najmanji broj osoba potreban za ostvarivanje paket aranžmana i rok iz članka 12. stavka 3. točke (a) prije početka paket aranžmana za mogući raskid ugovora ako taj broj ne bude dosegnut;

- (f) opće informacije o uvjetima određene zemlje u vezi s putovnicama i vizama, uključujući približno trajanje razdoblja za pribavljanje viza te informacije o zdravstvenim formalnostima određene zemlje;
- (g) informacija da putnik može raskinuti ugovor u bilo kojem trenutku prije početka paket aranžmana uz plaćanje primjerene naknade za raskid ugovora ili, prema potrebi, standardnih naknada za raskid ugovora koje zahtijeva organizator, u skladu s člankom 12. stavkom 1.;
- (h) informacije o neobveznom ili obveznom osiguranju radi pokrivanja troška raskida ugovora od strane putnika ili troška pružanja pomoći, uključujući repatrijaciju, u slučaju nesreće, bolesti ili smrti.

Za ugovore o putovanju u paket aranžmanu sklopljene telefonom organizator i, prema potrebi, prodavatelj, pružaju putniku standardne informacije navedene u Prilogu I. dijelu B i informacije navedene u prvom podstavku točkama od (a) do (h).

2. U odnosu na paket aranžmane, kako su definirani u članku 3. točki 2. točki (b) podtočki v., organizator i trgovac kojima se podaci dostavljaju osiguravaju da, prije nego što se putnik obveže ugovorom ili bilo kojom odgovarajućom ponudom, i jedan i drugi putniku pruže informacije navedene u stavku 1. prvom podstavku točkama od (a) do (h) ovog članka ako je to relevantno za odgovarajuće usluge putovanja koje oni nude. Organizator istodobno, putem obrasca navedenog u Prilogu I. dijelu C, također pruža standardne informacije.

3. Informacije iz stavaka 1. i 2. moraju se pružiti na jasan, razumljiv i lako uočljiv način. Kada se te informacije pružaju u pisanom obliku, one moraju biti čitljive.

Članak 6.

Obvezujući karakter predugovornih informacija i sklapanje ugovora o putovanju u paket aranžmanu

1. Države članice osiguravaju da informacije koje se putniku pružaju u skladu s člankom 5. stavkom 1. prvim podstavkom točkama (a), (c), (d), (e) i (g) čine sastavni dio ugovora o putovanju u paket aranžmanu i da se ne mijenjaju osim ako se ugovorne stranke o tome izričito drukčije suglase. Organizator i, prema potrebi, prodavatelj, na jasan, razumljiv i lako uočljiv način dostavljaju putniku, prije sklapanja ugovora o putovanju u paket aranžmanu, sve izmjene predugovornih informacija.

2. Ako organizator i, prema potrebi, prodavatelj, nisu ispunili zahtjeve u vezi s informiranjem o dodatnim naknadama, pristojbama ili ostalim troškovima iz članka 5. stavka 1. prvog podstavka točke (c) prije sklapanja ugovora o putovanju u paket aranžmanu, putnik ne snosi te naknade, pristojbe ili ostale troškove.

Članak 7.

Sadržaj ugovora o putovanju u paket aranžmanu i dokumenti koje treba dostaviti prije početka paket aranžmana

1. Države članice osiguravaju da ugovori o putovanju u paket aranžmanu budu sastavljeni na jasnom i razumljivom jeziku te da budu čitljivi ako su u pisanom obliku. Pri sklapanju ugovora o putovanju u paket aranžmanu ili bez nepotrebnog odgađanja nakon njegova sklapanja, organizator ili prodavatelj putniku pružaju primjerak ugovora ili potvrdu o tom ugovoru na trajnom nosaču podataka. Putnik ima pravo zahtijevati primjerak u papirnatom obliku ako je ugovor o putovanju u paket aranžmanu sklopljen u istovremenoj fizičkoj prisutnosti stranaka.

U odnosu na ugovore sklopljene izvan poslovnih prostorija, kako su definirani u članku 2. točki 8. Direktive 2011/83/EU, putniku se pruža primjerak ugovora o putovanju u paket aranžmanu ili potvrda o tom ugovoru u papirnatom obliku ili, ako se putnik s time složi, na drugom trajnom nosaču podataka.

2. U ugovoru o putovanju u paket aranžmanu ili potvrdi o tom ugovoru navodi se puni sadržaj dogovora koji uključuje sve informacije iz članka 5. stavka 1. prvog podstavka točkama od (a) do (h) i sljedeće informacije:

- (a) posebni zahtjevi putnika koje je organizator prihvatio;

- (b) informacija o tome da je organizator:
- i. odgovoran za pravilno izvršenje svih usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom u skladu s člankom 13.; i
 - ii. dužan pružiti pomoć ako se putnik nađe u poteškoćama u skladu s člankom 16.;
- (c) naziv subjekta zaduženog za zaštitu u slučaju nesolventnosti i njegove podatke za kontakt, uključujući njegovu geografsku adresu, te, prema potrebi, naziv nadležnog tijela koje je dotična država članica imenovala u tu svrhu i njegove podatke za kontakt;
- (d) ime, adresu, telefonski broj, adresu e-pošte i, prema potrebi, broj telefaksa lokalnog predstavnika organizatora, kontaktne točke ili druge službe koji putniku omogućuju da brzo stupi u kontakt s organizatorom i učinkovito komunicira s njime, kako bi zatražio pomoć ako se nađe u poteškoćama ili kako bi se požalio na svaku nesukladnost koju utvrdi tijekom izvršenja paket aranžmana;
- (e) informacija da putnik mora prijaviti svaku nesukladnost koju utvrdi tijekom izvršenja paket aranžmana u skladu s člankom 13. stavkom 2.;
- (f) ako maloljetnici bez pratnje roditelja ili druge ovlaštene osobe putuju na temelju ugovora o putovanju u paket aranžmanu koji uključuje smještaj, informacije kojima se omogućuje izravan kontakt s maloljetnikom ili osobom odgovornom za maloljetnika u mjestu boravka maloljetnika;
- (g) informacije o dostupnim unutarnjim postupcima za rješavanje pritužbi i mehanizmima za alternativno rješavanje sporova („ARS”) na temelju Direktive 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ te prema potrebi o subjektu za ARS kojim je trgovac obuhvaćen te o platformi za *online* rješavanje sporova na temelju Uredbe (EU) br. 524/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
- (h) informacije o pravu putnika da ugovor prenese na drugog putnika u skladu s člankom 9.

3. U odnosu na paket aranžmane kako su definirani u članku 3. točki 2. točki (b) podtočki v. trgovac kojem su podaci dostavljeni obavješćuje organizatora o sklapanju ugovora koji dovodi do sastavljanja paket aranžmana. Trgovac organizatoru pruža informacije potrebne da bi on mogao ispuniti svoje obveze kao organizator.

Čim je organizator primio obavijest da je paket aranžman sastavljen, organizator putniku na trajnom nosaču podataka pruža informacije iz stavka 2. točaka od (a) do (h).

4. Informacije iz stavaka 2. i 3. pružaju se na jasan, razumljiv i lako uočljiv način.

5. Organizator pravovremeno prije početka paket aranžmana dostavlja putniku potrebne priznanice, vaučere i karte, informacije o predviđenim vremenima polaska i, prema potrebi, roku za registraciju, kao i o predviđenim vremenima za mjesta usputnog zaustavljanja, prometnim vezama i dolasku.

Članak 8.

Teret dokaza

U pogledu ispunjavanja zahtjeva u vezi s informiranjem utvrđenih u ovom poglavlju teret dokaza je na trgovcu.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 524/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o *online* rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Uredba o *online* rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 1.).

POGLAVLJE III.

IZMJENE UGOVORA O PUTOVANJU U PAKET ARANŽMANU PRIJE POČETKA PAKET ARANŽMANA

Članak 9.

Prijenos ugovora o putovanju u paket aranžmanu na drugog putnika

1. Države članice osiguravaju da putnik može, nakon što je o tome na trajnom nosaču podataka i u razumnom roku prije početka paket aranžmana obavijestio organizatora, prenijeti ugovor o putovanju u paket aranžmanu na osobu koja ispunjava sve uvjete koji se primjenjuju na taj ugovor. Obavijest poslana najkasnije sedam dana prije početka paket aranžmana se u svakom slučaju smatra obaviješću u razumnom roku.
2. Prenositelj i primatelj ugovora o putovanju u paket aranžmanu solidarno su odgovorni za plaćanje iznosa koji se duguje i za sve dodatne naknade, pristojbe ili ostale troškove koji proizlaze iz prijenosa. Organizator obavješćuje prenositelja o stvarnim troškovima prijenosa. Ti troškovi ne smiju biti nerazumni i ne smiju premašiti stvarni trošak organizatora zbog prijenosa ugovora o putovanju u paket aranžmanu.
3. Organizator prenositelju pruža dokaze za dodatne naknade, pristojbe ili ostale troškove koji proizlaze iz prijenosa ugovora o putovanju u paket aranžmanu.

Članak 10.

Izmjena cijene

1. Države članice osiguravaju da se nakon sklapanja ugovora o putovanju u paket aranžmanu cijene smiju povećati samo ako je ugovorom izričito pridržana ta mogućnost te se u njemu navodi da putnik ima pravo na sniženje cijene i skladu sa stavkom 4. U tom se slučaju u ugovoru o putovanju u paket aranžmanu navodi način izračunavanja korekcija cijene. Povećanja cijene moguća su isključivo kao izravna posljedica promjena:
 - (a) cijene prijevoza putnika koje su proizašle iz troška goriva ili drugih izvora energije;
 - (b) visine poreza ili naknada za usluge putovanja obuhvaćene ugovorom koje određuju treće osobe koje nisu izravno uključene u izvršenje paket aranžmana, uključujući turističke poreze, pristojbe za slijetanje ili naknade za ukrcaj ili iskrcaj u lukama i zračnim lukama; ili
 - (c) deviznih tečajeva koji su relevantni za paket aranžman.
2. Ako povećanje cijene iz stavka 1. ovog članka premaši 8 % ukupne cijene paket aranžmana, primjenjuje se članak 11. stavci od 2. do 5.
3. Povećanje cijene, bez obzira na njegovu veličinu, moguće je samo ako organizator na trajnom nosaču podataka i najkasnije 20 dana prije početka paket aranžmana o tome na jasan i razumljiv način obavijesti putnika, uz obrazloženje tog povećanja i izračun.
4. Ako je ugovorom o putovanju u paket aranžmanu utvrđena mogućnost povećanja cijene, putnik ima pravo na sniženje cijene koje odgovara bilo kojem sniženju troškova iz stavka 1. točaka (a), (b) i (c) do kojeg dođe nakon sklapanja ugovora i prije početka paket aranžmana.
5. U slučaju sniženja cijene organizator ima pravo oduzeti stvarne administrativne troškove od iznosa povrata koji duguje putniku. Organizator na zahtjev putnika pruža dokaze za te administrativne troškove.

Članak 11.

Izmjena ostalih uvjeta ugovora o putovanju u paket aranžmanu

1. Države članice osiguravaju da prije početka paket aranžmana organizator ne smije jednostrano izmijeniti uvjete ugovora o putovanju u paket aranžmanu izuzev cijene, u skladu s člankom 10., osim ako:

- (a) je organizator to pravo pridržao u ugovoru;
- (b) je izmjena beznačajna; i
- (c) organizator na jasan, razumljiv i lako uočljiv način obavijesti putnika o izmjeni, na trajnom nosaču podataka.

2. Ako je organizator prije početka paket aranžmana prisiljen znatno izmijeniti bilo koju od glavnih značajki usluga putovanja, kako je navedeno u članku 5. stavku 1. prvom podstavku točki (a), ili ne može ispuniti posebne zahtjeve, kako su navedeni u članku 7. stavku 2. točki (a), ili predloži povećanje cijene paket aranžmana za više od 8 % u skladu s člankom 10. stavkom 2., putnik može u razumnom roku koji odredi organizator:

- (a) prihvatiti predloženu izmjenu; ili
- (b) raskinuti ugovor bez plaćanja naknade za raskid ugovora.

Ako putnik raskine ugovor o putovanju u paket aranžmanu, putnik može prihvatiti, u slučaju da mu ga organizator ponudi, zamjenski paket aranžman, ako je moguće, jednake ili više kvalitete.

3. Organizator putnika bez nepotrebnog odgađanja na jasan, razumljiv i lako uočljiv način na trajnom nosaču podataka obavješćuje o:

- (a) predloženim izmjenama iz stavka 2. i, prema potrebi, u skladu sa stavkom 4., njihovu utjecaju na cijenu paket aranžmana;
- (b) razumnom roku u kojem putnik mora organizatora obavijestiti o svojoj odluci u skladu sa stavkom 2.;
- (c) posljedicama u slučaju da putnik ne odgovori u roku iz točke (b), u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom; i
- (d) ponuđenom zamjenskom paket aranžmanu i njegovoj cijeni, kad je to primjenjivo.

4. Ako izmjene ugovora o putovanju u paket aranžmanu iz stavka 2. prvog podstavka ili zamjenskom paket aranžmanu iz stavka 2. drugog podstavka za posljedicu imaju paket aranžman niže kvalitete ili cijene, putnik ima pravo na primjereno sniženje cijene.

5. Ako se ugovor o putovanju u paket aranžmanu raskine u skladu sa stavkom 2. prvim podstavkom točkom (b) ovog članka, a putnik ne prihvati zamjenski paket aranžman, organizator bez nepotrebnog odgađanja, a u svakom slučaju u roku od najviše četrnaest dana nakon što je ugovor raskinut, vraća sva plaćanja izvršena od strane putnika ili u ime putnika. Članak 14. stavci 2., 3., 4., 5. i 6. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Članak 12.

Raskid ugovora o putovanju u paket aranžmanu i pravo odustajanja prije početka paket aranžmana

1. Države članice osiguravaju da putnik može raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu u bilo kojem trenutku prije početka paket aranžmana. Ako putnik raskine ugovor o putovanju u paket aranžmanu u skladu s ovim stavkom, putnik može biti dužan organizatoru platiti primjerenu naknadu za raskid ugovora koju se može opravdati. Ugovorom o putovanju u paket aranžmanu mogu se utvrditi razumne standardne naknade za raskid ugovora koje se temelje na trenutku raskida ugovora prije početka paket aranžmana i očekivanim uštedama troškova te prihodu od pružanja usluga putovanja drugom korisniku. U nedostatku standardnih naknada za raskid ugovora, iznos naknade za raskid ugovora odgovara cijeni paket aranžmana umanjenoj za uštede troškova i prihod od pružanja usluga putovanja drugom korisniku. Na zahtjev putnika organizator pruža obrazloženje za iznos naknada za raskid ugovora.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., putnik ima pravo raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu prije početka paket aranžmana bez plaćanja bilo kakve naknade za raskid ugovora u slučaju izvanrednih okolnosti koje se nisu mogle izbjeći, a koje su nastupile na odredištu ili u njegovoj neposrednoj blizini i koje znatno utječu na izvršenje paket aranžmana ili koje znatno utječu na prijevoz putnika na odredište. U slučaju raskida ugovora o putovanju u paket aranžmanu u skladu s ovim stavkom putnik ima pravo na puni povrat svih plaćanja izvršenih za paket aranžman, ali nema pravo na dodatnu odštetu.
3. Organizator može raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu i pružiti putniku puni povrat svih plaćanja izvršenih za paket aranžman, ali ne odgovara za dodatnu odštetu ako:
- (a) je broj osoba koje su prijavljene za paket aranžman manji od najmanjeg broja navedenog u ugovoru i ako organizator obavijesti putnika o raskidu ugovora unutar roka utvrđenog u ugovoru, ali ne kasnije od:
- i. 20 dana prije početka paket aranžmana u slučaju putovanja koja traju više od šest dana;
 - ii. sedam dana prije početka paket aranžmana u slučaju putovanja koja traju između dva i šest dana;
 - iii. 48 sati prije početka paket aranžmana u slučaju putovanja koja traju manje od dva dana;
- ili
- (b) organizatora u izvršenju ugovora spriječe izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći te ako on putnika o raskidu ugovora obavijesti bez nepotrebnog odgađanja prije početka paket aranžmana.
4. Organizator pruža sve povrate koje se zahtijeva u skladu sa stavicama 2. i 3. ili na temelju stavka 1. nadoknađuje sva plaćanja izvršena od strane putnika ili u ime putnika za paket aranžman, koji su umanjeni za primjerenu naknadu za raskid ugovora. Takvi povrati ili naknade isplaćuju se putniku bez nepotrebnog odgađanja, a u svakom slučaju najkasnije u roku od 14 dana nakon što je ugovor o putovanju u paket aranžmanu raskinut.
5. U odnosu na ugovore sklopljene izvan poslovnih prostorija države članice mogu u svojem nacionalnom zakonodavstvu predvidjeti da putnik ima pravo, u roku od 14 dana nakon sklapanja ugovora, odustati od ugovora o putovanju u paket aranžmanu bez navođenja razloga.

POGLAVLJE IV.

IZVRŠENJE PAKET ARANŽMANA

Članak 13.

Odgovornost za izvršenje paket aranžmana

1. Države članice osiguravaju da je za izvršenje usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom o putovanju u paket aranžmanu odgovoran organizator, bez obzira na to mora li te usluge izvršiti sam organizator ili ih moraju izvršiti drugi pružatelji usluga putovanja.

Države članice mogu održati ili uvesti u svoje nacionalno pravo odredbe prema kojima je i prodavatelj odgovoran za izvršenje paket aranžmana. Odredbe članka 7. i poglavlja III., ovog poglavlja i poglavlja V. koje se primjenjuju na organizatora u tom se slučaju *mutatis mutandis* primjenjuju i na prodavatelja.

2. Putnik bez nepotrebnog odgađanja i vodeći računa o okolnostima obavješćuje organizatora o svakoj nesukladnosti koju utvrdi tijekom izvršenja usluge putovanja obuhvaćene ugovorom o putovanju u paket aranžmanu.

3. Ako bilo koja od usluga putovanja nije izvršena u skladu s ugovorom o putovanju u paket aranžmanu, organizator ispravlja tu nesukladnost osim ako to:

(a) nije moguće; ili

(b) za sobom povlači nerazmjerne troškove, uzimajući u obzir opseg nesukladnosti i vrijednost usluga putovanja na koje nesukladnost utječe.

Ako organizator, u skladu s točkom (a) ili točkom (b) prvog podstavka ovog stavka, ne ispravi nesukladnost, primjenjuje se članak 14.

4. Ne dovodeći u pitanje izuzeća utvrđena u stavku 3., ako organizator ne ispravi nesukladnost u razumnom roku koji je odredio putnik, putnik to može učiniti sam te zahtijevati naknadu nužnih troškova. Nije potrebno da putnik odredi rok ako organizator odbije ispraviti nesukladnost ili ako je nesukladnost potrebno ispraviti odmah.

5. Ako znatan dio usluga putovanja nije moguće pružiti kako je dogovoreno u ugovoru o putovanju u paket aranžmanu, organizator nudi, bez dodatnih troškova za putnika, odgovarajuće alternativne aranžmane, kad je to moguće, jednake ili više kvalitete od onih navedenih u ugovoru, za nastavak paket aranžmana, uključujući u slučaju kada putniku nije pružen povratak u mjesto polazišta, onako kako je dogovoreno.

Ako predloženi alternativni putni aranžmani za posljedicu imaju paket aranžman niže kvalitete od one navedene u ugovoru o putovanju u paket aranžmanu, organizator putniku odobrava primjereno sniženje cijene.

Putnik može odbiti predložene alternativne putne aranžmane samo ako oni nisu usporedivi s onim što je bilo dogovoreno u ugovoru o putovanju u paket aranžmanu ili ako je odobreno sniženje cijene neadekvatno.

6. Ako nesukladnost znatno utječe na izvršenje paket aranžmana i ako organizator nije uspio ispraviti nesukladnost u razumnom roku koji je odredio putnik, putnik može raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu bez plaćanja naknade za raskid te zahtijevati, prema potrebi, sniženje cijene i/ili naknadu štete u skladu s člankom 14.

Ako nije moguće osigurati alternativne aranžmane ili ako putnik odbije predložene alternativne aranžmane u skladu sa stavkom 5. trećim podstavkom ovog članka, putnik ima pravo, prema potrebi, na sniženje cijene i/ili naknadu štete u skladu s člankom 14., bez raskidanja ugovora o putovanju u paket aranžmanu.

Ako paket aranžman uključuje prijevoz putnikâ, organizator u slučajevima iz prvog i drugog podstavka osigurava i repatrijaciju putnika jednakovrijednim prijevozom, bez nepotrebnog odgađanja i bez dodatnih troškova za putnika.

7. Kada zbog izvanrednih okolnosti koje se nisu mogle izbjeći nije moguće osigurati povratak putnika kako je dogovoreno u ugovoru o putovanju u paket aranžmanu, organizator snosi troškove nužnog smještaja, ako je moguće jednakovrijedne kategorije, tijekom razdoblja koje ne premašuje tri noći po putniku. Ako su u zakonodavstvu Unije o pravima putnika koje se primjenjuje na relevantna prijevozna sredstva za povratak putnika predviđena dulja razdoblja, primjenjuju se ta razdoblja.

8. Ograničenje troškova iz stavka 7. ovog članka ne primjenjuje se na osobe smanjene pokretljivosti, kako je definirano u članku 2. točki (a) Uredbe (EZ) br. 1107/2006 te na bilo koju osobu koja ih prati, na trudnice i maloljetnike bez pratnje, kao ni na osobe kojima je potrebna posebna medicinska pomoć pod uvjetom da je organizator o njihovim posebnim potrebama obaviješten najmanje 48 sati prije početka paket aranžmana. Organizator se ne može pozivati na izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći radi ograničavanja odgovornosti u skladu sa stavkom 7. ovog članka ako se dotični pružatelj prijevoznih usluga ne može pozivati na takve okolnosti u skladu sa zakonodavstvom Unije koje se primjenjuje.

Članak 14.

Sniženje cijene i naknada štete

1. Države članice osiguravaju da putnik ima pravo na primjereno sniženje cijene za svako razdoblje tijekom kojeg je postojala nesukladnost osim ako organizator dokaže da se nesukladnost može pripisati putniku.

2. Putnik ima pravo na primjerenu naknadu od organizatora za svaku štetu koju putnik pretrpi kao rezultat bilo koje nesukladnosti. Naknada štete isplaćuje se bez nepotrebnog odgađanja.

3. Putnik nema pravo na naknadu štete ako organizator dokaže da:
- (a) se nesukladnost može pripisati putniku;
 - (b) se nesukladnost može pripisati trećoj osobi koja nije povezana s pružanjem usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom o putovanju u paket aranžmanu i da je nesukladnost nepredvidiva ili neizbježna; ili
 - (c) je do nesukladnosti došlo zbog izvanrednih okolnosti koje se nisu mogle izbjeći.
4. Ako se međunarodnim konvencijama koje obvezuju Uniju ograničuju opseg odštete koju je dužan platiti pružatelj usluge koji pruža uslugu putovanja koja je dio paket aranžmana ili uvjeti pod kojima je on dužan platiti tu odštetu, ista se ograničenja primjenjuju na organizatora. Ako se međunarodnim konvencijama koje ne obvezuju Uniju ograničuje odšteta koju je dužan platiti pružatelj usluge, države članice na odgovarajući način mogu ograničiti odštetu koju je dužan platiti organizator. U ostalim se slučajevima ugovorom o putovanju u paket aranžmanu može ograničiti odštetu koju je dužan platiti organizator ako se to ograničenje ne primjenjuje na tjelesne ozljede ili štetu prouzročenu namjerno ili nemarom te ako odšteta ne iznosi manje od trostruke ukupne cijene paket aranžmana.
5. Nijednim pravom na odštetu ili sniženje cijene u skladu s ovom Direktivom ne utječe se na prava putnika u skladu s Uredbom (EZ) br. 261/2004, Uredbom (EZ) br. 1371/2007, Uredbom (EZ) br. 392/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾, Uredbom (EU) br. 1177/2010 i Uredbom (EU) br. 181/2011 i u skladu s međunarodnim konvencijama. Putnici imaju pravo podnijeti zahtjeve u skladu s ovom Direktivom i u skladu s tim uredbama i međunarodnim konvencijama. Odšteta ili sniženje cijene koji se odobravaju u skladu s ovom Direktivom i odšteta ili sniženje cijene koji se odobravaju u skladu s tim uredbama i međunarodnim konvencijama oduzimaju se jedne od drugih kako bi se izbjeglo prekomjernu odštetu.
6. Rok zastare za podnošenje zahtjeva u skladu s ovim člankom ne smije biti kraći od dvije godine.

Članak 15.

Mogućnost stupanja u kontakt s organizatorom putem prodavatelja

Ne dovodeći u pitanje članak 13. stavak 1. drugi podstavak, države članice osiguravaju da putnik svoje poruke, zahtjeve ili pritužbe u vezi s izvršenjem paket aranžmana može uputiti izravno prodavatelju kod kojeg je taj paket aranžman kupljen. Prodavatelj te poruke, zahtjeve ili pritužbe bez nepotrebnog odgađanja proslijeđuje organizatoru.

U svrhu poštovanja rokova ili rokova zastare primitak poruka, zahtjeva ili pritužbi iz prvog podstavka od strane prodavatelja smatra se primitkom obavijesti od strane organizatora.

Članak 16.

Obveza pružanja pomoći

Države članice osiguravaju da organizator putniku u poteškoćama pruži primjerenu pomoć bez nepotrebnog odgađanja, između ostalog u okolnostima iz članka 13. stavka 7., a posebice:

- (a) pružanjem primjerenih informacija o zdravstvenim službama, lokalnim tijelima i konzularnoj pomoći; i
- (b) pomaganjem putniku pri uspostavljanju daljinske komunikacije i pri pronalaženju alternativnih putnih aranžmana.

Organizator za takvu pomoć može naplatiti razumnu naknadu ako je putnik poteškoću prouzročio namjerno ili svojim nemarom. Ta naknada ni u kojem slučaju ne premašuje stvarne troškove organizatora.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 392/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o odgovornosti prijevoznika u prijevozu putnika morem u slučaju nesreća (SL L 131, 28.5.2009., str. 24.).

POGLAVLJE V.

ZAŠTITA U SLUČAJU NESOLVENTNOSTI

Članak 17.

Djelotvornost i opseg zaštite u slučaju nesolventnosti

1. Države članice osiguravaju da organizatori koji imaju poslovni nastan na njihovu državnom području pruže jamčevinu za povrat svih plaćanja izvršenih od strane putnika ili u ime putnika ako se odgovarajuće usluge ne izvršavaju uslijed nesolventnosti organizatora. Ako je u ugovor o putovanju u paket aranžmanu uključen prijevoz putnika, organizatori pružaju jamčevinu i za repatrijaciju putnika. Može se ponuditi nastavak paket aranžmana.

Organizatori koji nemaju poslovni nastan u državi članici i koji prodaju ili nude na prodaju paket aranžmane u državi članici ili koji na bilo koji način usmjeravaju takve djelatnosti na državu članicu, dužni su pružiti jamčevinu u skladu sa zakonodavstvom te države članice.

2. Jamčevina iz stavka 1. jest djelotvorna i pokriva razumno predvidive troškove. Ona pokriva iznose plaćanja izvršenih od strane putnika ili u ime putnika u vezi s paket aranžmanima, uzimajući u obzir duljinu razdoblja između predujmova i završnih plaćanja i završetka paket aranžmana, kao i procijenjeni trošak repatrijacija u slučaju nesolventnosti organizatora.

3. Zaštitom u slučaju nesolventnosti koju pruža organizator koriste se putnici bez obzira na njihovo mjesto prebivališta, mjesto polaska ili na to gdje je paket aranžman prodan i neovisno o tome u kojoj se državi članici nalazi subjekt nadležan za nesolventnost.

4. Ako na izvršenje paket aranžmana utječe nesolventnost organizatora, jamčevina je dostupna besplatno radi osiguranja repatrijacija i, prema potrebi, radi financiranja smještaja prije repatrijacije.

5. Za usluge putovanja koje nisu izvršene, povrati se pružaju bez nepotrebnog odgađanja nakon zahtjeva putnika.

Članak 18.

Uzajamno priznavanje zaštite u slučaju nesolventnosti i administrativna suradnja

1. Države članice kao ispunjenje zahtjeva svojih nacionalnih mjera kojima se prenosi članak 17. priznaju svaku zaštitu u slučaju nesolventnosti koju organizator pruža u skladu s takvim mjerama države članice u kojoj on ima poslovni nastan.

2. Države članice određuju središnje kontaktne točke kako bi olakšale administrativnu suradnju i nadzor nad organizatorima koji posluju u različitim državama članicama. One dostavljaju podatke za kontakt tih kontaktnih točaka svim ostalim državama članicama i Komisiji.

3. Središnje kontaktne točke jedna drugoj stavljaju na raspolaganje sve potrebne informacije o svojim nacionalnim zahtjevima u vezi sa zaštitom u slučaju nesolventnosti i informacije o identitetu jednog ili više subjekata nadležnih za nesolventnost za određene organizatore koji na njihovu državnom području imaju poslovni nastan. Te kontaktne točke jedna drugoj omogućuju pristup svim dostupnim registrima s popisima organizatora koji su usklađeni s njihovim obvezama u vezi sa zaštitom u slučaju nesolventnosti. Svi takvi registri javno su dostupni, uključujući *online*.

4. Ako država članica ima dvojbe u vezi sa zaštitom u slučaju nesolventnosti koju pruža organizator, ona traži pojašnjenje od države članice u kojoj organizator ima poslovni nastan. Države članice na zahtjeve drugih država članica odgovaraju što je brže moguće, uzimajući u obzir hitnost i složenost predmeta. Prvi odgovor se u svakom slučaju izdaje najkasnije u roku od 15 radnih dana od primitka zahtjeva.

POGLAVLJE VI.

POVEZANI PUTNI ARANŽMANI

Članak 19.

Zaštita u slučaju nesolventnosti i zahtjevi u vezi s informiranjem za povezane putne aranžmane

1. Države članice osiguravaju da trgovci koji omogućuju povezane putne aranžmane pruže jamčevinu za povrat svih plaćanja koja prime od putnika ako se usluga putovanja koja je dio povezanog putnog aranžmana ne izvršava uslijed njihove nesolventnosti. Ako su takvi trgovci stranka koja je odgovorna za prijevoz putnika, jamčevina pokriva i repatrijaciju putnika. Članak 17. stavak 1. drugi podstavak, članak 17. stavci od 2. do 5. i članak 18. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

2. Prije nego što se putnik obveže bilo kojim ugovorom koji dovodi do sastavljanja povezanog putnog aranžmana ili bilo kojom odgovarajućom ponudom, trgovac koji omogućuje povezane putne aranžmane, između ostalog onda kad trgovac nema poslovni nastan u državi članici, ali na bilo koji način usmjerava takve djelatnosti na državu članicu, izjavljuje na jasan, razumljiv i lako uočljiv način da:

(a) putnik neće moći ostvariti korist ni od jednog od prava koja se primjenjuju isključivo na paket aranžmane u okviru ove Direktive i da će svaki pružatelj usluga biti isključivo odgovoran za pravilno izvršenje svojih usluga u skladu s ugovorom; i

(b) će putnik moći ostvariti korist od zaštite u slučaju nesolventnosti u skladu sa stavkom 1.

Kako bi ispunio obveze iz ovog stavka, trgovac koji omogućuje povezane putne aranžmane pruža putniku informacije putem odgovarajućeg standardnog obrasca navedenog u Prilogu II. ili, ako specifična vrsta povezanog putnog aranžmana nije obuhvaćena nijednim od obrazaca navedenih u tom Prilogu, pruža informacije sadržane u njima.

3. Ako trgovac koji omogućuje povezane putne aranžmane ne ispuni zahtjeve navedene u stavcima 1. i 2. ovog članka, u odnosu na usluge putovanja obuhvaćene povezanim putnim aranžmanom primjenjuju se prava i obveze utvrđeni u člancima 9. i 12. te poglavlju IV.

4. Ako je povezani paket aranžman rezultat sklapanja ugovora između putnika i trgovca koji ne omogućuje povezani putni aranžman, taj trgovac obavještuje trgovca koji omogućuje povezani putni aranžmana o sklapanju relevantnog ugovora.

POGLAVLJE VII.

OPĆE ODREDBE

Članak 20.

Posebne obveze prodavatelja kada organizator ima poslovni nastan izvan Europskoga gospodarskog prostora

Ne dovodeći u pitanje članak 13. stavak 1. drugi podstavak, ako organizator ima poslovni nastan izvan Europskoga gospodarskog područja, prodavatelj s poslovnim nastanom u državi članici podliježe obvezama utvrđenima za organizatore u poglavljima IV. i V. osim ako prodavatelj pruži dokaze da organizator ispunjava obveze iz tih poglavlja.

Članak 21.

Odgovornost za pogreške pri rezerviranju

Države članice osiguravaju da je trgovac odgovoran za sve pogreške do kojih je došlo zbog tehničkih kvarova na sustavu rezervacija koje se mogu njemu pripisati i, ako je trgovac pristao organizirati rezerviranje paket aranžmana ili usluga putovanja koje su dio povezanog putnog aranžmana, za pogreške nastale tijekom postupka rezerviranja.

Trgovac nije odgovoran za pogreške pri rezerviranju koje se mogu pripisati putniku ili koje su prouzročene izvanrednim okolnostima koje se nisu mogle izbjeći.

Članak 22.

Pravo na regresnu naknadu

U slučajevima u kojima organizator ili, u skladu s člankom 13. stavkom 1. drugim podstavkom ili člankom 20., prodavatelj plaća odštetu, odobrava sniženje cijene ili ispunjava druge obveze kojima on podliježe u skladu s ovom Direktivom, države članice osiguravaju da organizator ili prodavatelj ima pravo tražiti regresnu naknadu od svake treće osobe koja je doprinijela događaju koji je prouzročio odštetu, sniženje cijene ili druge obveze.

Članak 23.

Obvezujuća priroda Direktive

1. Izjava organizatora paket aranžmana ili trgovca koji omogućuje povezani putni aranžman o tome da djeluje isključivo kao pružatelj usluga putovanja, kao posrednik ili u bilo kojem drugom svojstvu ili o tome da paket aranžman ili povezani putni aranžman ne predstavlja paket aranžman ili povezani putni aranžman ne oslobađa tog organizatora ili trgovca od obveza koje su im nametnute u skladu s ovom Direktivom.
2. Putnici se ne mogu odreći prava koja su im dodijeljena nacionalnim mjerama kojima se prenosi ova Direktiva.
3. Ugovorni aranžmani ili izjave putnika koji predstavljaju izravno ili neizravno odricanje od prava koja se putnicima dodjeljuju na temelju ove Direktive ili predstavljaju ograničavanje tih prava odnosno kojima se nastoji zaobići primjena ove Direktive, nisu obvezujući za putnika.

Članak 24.

Izvršavanje

Države članice osiguravaju postojanje odgovarajućih i djelotvornih sredstava za osiguravanje poštovanja ove Direktive.

Članak 25.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da se one provode. Predviđene sankcije moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće.

Članak 26.

Izješćivanje od strane Komisije i preispitivanje

Do 1. siječnja 2019. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o odredbama ove Direktive koje se primjenjuju na *online* rezervacije obavljene na različitim prodajnim točkama i kvalificiranje takvih rezervacija kao paket aranžmana, povezanih putnih aranžmana ili samostalnih usluga putovanja, a posebno o definiciji paket aranžmana određenoj u članku 3. točki 2. točki (b) podtočki v. te o tome je li potrebno prilagoditi ili proširiti tu definiciju.

Do 1. siječnja 2021. Komisija podnosi opće izvješće o primjeni ove Direktive Europskom parlamentu i Vijeću.

Izješćima iz prvog i drugog stavka prilažu se, prema potrebi, zakonodavni prijedlozi.

Članak 27.

Izmjena Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU

1. Točka 5. Priloga Uredbi (EZ) br. 2006/2004 zamjenjuje se sljedećim:

„5. Direktiva (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća (*)

(*) Direktiva (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ (SL L 326, 11.12.2015., str. 1.).”

2. Članak 3. stavak 3. točka (g) Direktive 2011/83/EU zamjenjuje se sljedećim:

„(g) o paket aranžmanima kako su definirani u članku 3. točki 2. Direktive (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća (**).

Članak 6. stavak 7., članak 8. stavci 2. i 6. i članci 19., 21. i 22. ove Direktive primjenjuju se *mutatis mutandis* na paket aranžmane kako su definirani u članku 3. točki 2. Direktive (EU) 2015/2302 u odnosu na putnike kako su definirani u članku 3. točki 6. te Direktive.

(**) Direktiva (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ (SL L 326, 11.12.2015., str. 1.).”

POGLAVLJE VIII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

Prenošenje

1. Države članice do 1. siječnja 2018. donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.
2. Države članice te odredbe primjenjuju od 1. srpnja 2018.
3. Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.
4. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 29.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 90/314/EEZ stavlja se izvan snage od 1. srpnja 2018.

Upućivanja na Direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom navedenom u Prilogu III.

Članak 30.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 31.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 25. studenoga 2015.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
N. SCHMIT

—

PRILOG I.

Dio A

Obrazac sa standardnim informacijama za ugovore o putovanju u paket aranžmanu kad je moguća upotreba poveznica

Kombinacija usluga putovanja koja vam je ponuđena jest paket aranžman u smislu Direktive (EU) 2015/2302.

Vi ćete stoga ostvariti korist od svih prava EU-a koja se primjenjuju na paket aranžmane. Poduzeće XY/poduzeća XY bit će u cijelosti odgovorno/odgovorna za pravilno izvršenje paket aranžmana kao cjeline.

Osim toga, poduzeće XY/poduzeća XY ima/imaju uspostavljenu zakonom propisanu zaštitu za naknadu vaših plaćanja i osiguravanje vaše repatrijacije u slučaju da postane nesolventno/postanu nesolventna.

Više informacija o najvažnijim pravima u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302 [treba navesti u obliku poveznice]

Klikom na poveznicu putnik će dobiti sljedeće informacije:

Najvažnija prava u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302

- Putnici će dobiti sve bitne informacije o paket aranžmanu prije sklapanja ugovora o putovanju u paket aranžmanu.
- Uvijek postoji barem jedan trgovac koji je odgovoran za pravilno izvršenje svih usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom.
- Putnici dobivaju broj telefona za hitne slučajeve ili podatke o kontaktnoj točki putem koje mogu stupiti u kontakt s organizatorom ili turističkom agencijom.
- Putnici mogu prenijeti paket aranžman na drugu osobu uz obavijest o tome u razumnom roku i moguće plaćanje dodatnih troškova.
- Cijenu paket aranžmana može se povećati samo ako se povećaju specifični troškovi (primjerice, cijene goriva) i ako je to izričito predviđeno u ugovoru, a u svakom slučaju najkasnije 20 dana prije početka paket aranžmana. Ako povećanje cijene premašuje 8 % cijene paket aranžmana, putnik može raskinuti ugovor. Ako organizator pridržava pravo na povećanje cijene, putnik ima pravo na sniženje cijene ako dođe do sniženja relevantnih troškova.
- Putnici mogu raskinuti ugovor bez plaćanja bilo kakve naknade za raskid ugovora i dobiti puni povrat svih plaćanja ako se znatno izmijeni bilo koji od bitnih elemenata paket aranžmana osim cijene. Ako prije početka paket aranžmana trgovac odgovoran za paket aranžman otkaže paket aranžman, putnici imaju pravo na povrat i, prema potrebi, odštetu.
- Putnici mogu raskinuti ugovor bez plaćanja bilo kakve naknade za raskid ugovora prije početka paket aranžmana u slučaju izvanrednih okolnosti, primjerice ako na odredištu postoje ozbiljni sigurnosni problemi koji bi mogli utjecati na paket aranžman.
- Osim toga, putnici u bilo kojem trenutku prije početka paket aranžmana mogu raskinuti ugovor uz plaćanje primjerene naknade za raskid ugovora koju se može opravdati.
- Ako nakon početka paket aranžmana značajne elemente paket aranžmana nije moguće pružiti kako je dogovoreno, morat će biti ponuđeni alternativni aranžmani bez dodatnih troškova. Ako usluge nisu pružene u skladu s ugovorom i to znatno utječe na izvršenje paket aranžmana, a organizator ne ispravi nesukladnost, putnici mogu raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu bez plaćanja naknade za raskid.

- Putnici imaju pravo na sniženje cijene i/ili naknadu štete ako usluge putovanja ne budu izvršene ili ako budu izvršene na nepravilan način.
- Ako se putnik nađe u poteškoćama, organizator mu mora pružiti pomoć.
- Ako organizator, ili u pojedinim državama članicama prodavatelj, postane nesolventan, osigurava se povrat plaćanjâ. Ako organizator ili, prema potrebi, prodavatelj, postane nesolventan nakon početka paket aranžmana i ako je prijevoz uključen u paket aranžman, osigurana je repatrijacija putnika. XY ugovorio je zaštitu u slučaju nesolventnosti kod YZ-a [subjekt koji pruža zaštitu u slučaju nesolventnosti, npr. jamstveni fond ili osiguravajuće društvo]. Putnici mogu stupiti u kontakt s tim subjektom ili, prema potrebi, s nadležnim tijelom vlasti (podaci za kontakt, uključujući naziv, geografsku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj) ako su usluge uskraćene zbog nesolventnosti XY-a.

Direktiva (EU) 2015/2302 kako je prenesena u nacionalno pravo [POVEZNICA]

Dio B

Obrazac sa standardnim informacijama za ugovor o putovanju u paket aranžmanu u situacijama koje nisu situacije obuhvaćene dijelom A

Kombinacija usluga putovanja koja vam je ponuđena jest paket aranžman u smislu Direktive (EU) 2015/2302.

Vi ćete stoga ostvariti korist od svih prava EU-a koja se primjenjuju na paket aranžmane. Poduzeće XY/poduzeća XY bit će u cijelosti odgovorno/odgovorna za pravilno izvršenje paket aranžmana kao cjeline.

Osim toga, poduzeće XY/poduzeća XY ima/imaju uspostavljenu zakonom propisanu zaštitu za naknadu vaših plaćanja putnika i, ako je prijevoz uključen u paket aranžman, osiguravanje vaše repatrijacije u slučaju da postane nesolventno/postanu nesolventna.

Najvažnija prava u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302

- Putnici će dobiti sve bitne informacije o paket aranžmanu prije sklapanja ugovora o putovanju u paket aranžmanu.
- Uvijek postoji barem trgovac koji je odgovoran za pravilno izvršenje svih usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom.
- Putnici dobivaju telefonski broj za hitne slučajeve ili podatke o kontaktnoj točki putem koje mogu stupiti u kontakt s organizatorom ili turističkom agencijom.
- Putnici mogu prenijeti paket aranžman na drugu osobu uz obavijest o tome u razumnom roku i moguće plaćanje dodatnih troškova.
- Cijenu paket aranžmana može se povećati samo ako se povećaju specifični troškovi (primjerice, cijene goriva) i ako je to izričito predviđeno u ugovoru, a u svakom slučaju najkasnije 20 dana prije početka paket aranžmana. Ako povećanje cijene premašuje 8 % cijene paket aranžmana, putnik može raskinuti ugovor. Ako organizator pridrži pravo na povećanje cijene, putnik ima pravo na sniženje cijene ako dođe do sniženja relevantnih troškova.
- Putnici mogu raskinuti ugovor bez plaćanja bilo kakve naknade za raskid ugovora i dobiti puni povrat svih plaćanja ako se znatno izmijeni bilo koji od bitnih elemenata paket aranžmana osim cijene. Ako prije početka paket aranžmana trgovac odgovoran za paket aranžman otkaže paket aranžman, putnici imaju pravo na povrat i, prema potrebi, odštetu.
- Putnici mogu raskinuti ugovor bez plaćanja bilo kakve naknade za raskid ugovora prije početka paket aranžmana u slučaju izvanrednih okolnosti, primjerice ako na odredištu postoje ozbiljni sigurnosni problemi koji bi mogli utjecati na paket aranžman.
- Osim toga, putnici u svakom trenutku prije početka paket aranžmana mogu raskinuti ugovor uz plaćanje primjerene naknade za raskid ugovora koju se može opravdati.

- Ako nakon početka paket aranžmana značajne elemente paket aranžmana nije moguće pružiti kako je dogovoreno, morat će biti ponuđeni alternativni aranžmani bez dodatnih troškova. Ako usluge nisu pružene u skladu s ugovorom i to znatno utječe na izvršenje paket aranžmana, a organizator ne ispravi nesukladnost, putnici mogu raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu bez plaćanja naknade za raskid.
- Putnici imaju pravo na sniženje cijene i/ili naknadu štete ako usluge putovanja ne budu izvršene ili ako budu izvršene na nepravilan način.
- Ako se putnik nađe u poteškoćama, organizator mu mora pružiti pomoć.
- Ako organizator, ili u pojedinim državama članicama prodavatelj, postane nesolventan, osigurava se povrat plaćanja. Ako organizator ili, prema potrebi, prodavatelj, postane nesolventan nakon početka paket aranžmana i ako je prijevoz uključen u paket aranžman, osigurana je repatrijacija putnika. XY ugovorio je zaštitu u slučaju nesolventnosti kod YZ-a [subjekt koji pruža zaštitu u slučaju nesolventnosti, npr. jamstveni fond ili osiguravajuće društvo]. Putnici mogu stupiti u kontakt s tim subjektom ili, prema potrebi, s nadležnim tijelom vlasti (podaci za kontakt, uključujući naziv, geografsku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj) ako su usluge uskraćene zbog nesolventnosti XY-a.

[Internetske stranice na kojima možete pronaći Direktivu (EU) 2015/2302 kako je prenesena u nacionalno pravo.]

Dio C

Obrazac sa standardnim informacijama u slučaju kada organizator dostavlja podatke drugom trgovcu u skladu s člankom 3. točkom 2. točkom (b) podtočkom v.

Ako sklopite ugovor s poduzećem AB najkasnije 24 sata nakon primitka potvrde rezervacije od poduzeća XY, usluga putovanja koju pružaju XY i AB predstavljat će paket aranžman u smislu Direktive (EU) 2015/2302.

Vi ćete stoga ostvariti korist od svih prava EU-a koja se primjenjuju na paket aranžmane. Poduzeće/poduzeća XY bit će u cijelosti odgovorno/odgovorna za pravilno izvršenje paket aranžmana kao cjeline.

Osim toga, poduzeće XY ima uspostavljenu zakonom propisanu zaštitu za naknadu vaših plaćanja i, ako je prijevoz uključen u paket aranžman, osiguravanje vaše repatrijacije u slučaju da postane nesolventno/postanu nesolventna.

Više informacija o najvažnijim pravima u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302 [treba navesti u obliku poveznice]

Klikom na poveznicu putnik će dobiti sljedeće informacije:

Najvažnija prava u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302

- Putnici će dobiti sve bitne informacije o uslugama putovanja prije sklapanja paket aranžmana.
- Uvijek postoji barem trgovac koji je odgovoran za pravilno izvršenje svih usluga putovanja obuhvaćenih ugovorom.
- Putnici dobivaju telefonski broj za hitne slučajeve ili podatke o kontaktnoj točki putem koje mogu stupiti u kontakt s organizatorom ili turističkom agencijom.
- Putnici mogu prenijeti paket aranžman na drugu osobu uz obavijest o tome u razumnom roku i moguće plaćanje dodatnih troškova.
- Cijenu paket aranžmana može se povećati samo ako se povećaju specifični troškovi (primjerice, cijene goriva) i ako je to izričito predviđeno u ugovoru, a u svakom slučaju najkasnije 20 dana prije početka paket aranžmana. Ako povećanje cijene premašuje 8 % cijene paket aranžmana, putnik može raskinuti ugovor. Ako organizator pridržuje pravo na povećanje cijene, putnik ima pravo na sniženje cijene ako dođe do sniženja relevantnih troškova.

- Putnici mogu raskinuti ugovor bez plaćanja bilo kakve naknade za raskid ugovora i dobiti puni povrat svih plaćanja ako se znatno izmijeni bilo koji od bitnih elemenata paket aranžmana osim cijene. Ako prije početka paket aranžmana trgovac odgovoran za paket aranžman otkaže paket aranžman, putnici imaju pravo na povrat i, prema potrebi, odštetu.
- Putnici mogu raskinuti ugovor bez plaćanja bilo kakve naknade za raskid ugovora prije početka paket aranžmana u slučaju izvanrednih okolnosti, primjerice ako na odredištu postoje ozbiljni sigurnosni problemi koji bi mogli utjecati na paket aranžman.
- Osim toga, putnici u svakom trenutku prije početka paket aranžmana mogu raskinuti ugovor uz plaćanje primjerene naknade za raskid ugovora koju se može opravdati.
- Ako nakon početka paket aranžmana značajne elemente paket aranžmana nije moguće pružiti kako je dogovoreno, morat će biti ponuđeni alternativni aranžmani bez dodatnih troškova. Ako usluge nisu pružene u skladu s ugovorom i to znatno utječe na izvršenje paket aranžmana, a organizator ne ispravi nesukladnost, putnici mogu raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu bez plaćanja naknade za raskid.
- Putnici imaju pravo na sniženje cijene i/ili naknadu štete ako usluge putovanja ne budu izvršene ili ako budu izvršene na nepravilan način.
- Ako se putnik nađe u poteškoćama, organizator mu mora pružiti pomoć.
- Ako organizator, ili u pojedinim državama članicama prodavatelj, postane nesolventan, osigurava se povrat plaćanja. Ako organizator ili, prema potrebi, prodavatelj, postane nesolventan nakon početka paket aranžmana i ako je prijevoz uključen u paket aranžman, osigurana je repatrijacija putnika. XY ugovorio je zaštitu u slučaju nesolventnosti kod YZ-a [subjekt koji pruža zaštitu u slučaju nesolventnosti, npr. jamstveni fond ili osiguravajuće društvo]. Putnici mogu stupiti u kontakt s tim subjektom ili, prema potrebi, s nadležnim tijelom vlasti (podaci za kontakt, uključujući naziv, geografsku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj) ako su usluge uskraćene zbog nesolventnosti XY-a.

Direktiva (EU) 2015/2302 kako je prenesena u nacionalno pravo [POVEZNICA]

PRILOG II.

Dio A

Obrazac sa standardnim informacijama u slučaju kada je trgovac koji omogućuje online povezani putni aranžman u smislu članka 3. točke 5. točke (a) prijevoznik koji prodaje povratnu kartu

Ako nakon odabira i plaćanja jedne usluge putovanja rezervirate dodatne usluge putovanja za vaše putovanje ili odmor putem našeg poduzeća/XY-a, NEĆETE ostvariti korist od prava koja se primjenjuju na paket aranžmane u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302.

Stoga naše poduzeće/XY neće biti odgovorno/odgovoran za pravilno izvršenje tih dodatnih usluga putovanja. Molimo vas da u slučaju problema stupite u kontakt s relevantnim pružateljem usluga.

Međutim, ako rezervirate bilo koje dodatne usluge putovanja tijekom istog posjeta internetskim stranicama za rezervacije našeg poduzeća/internetskim stranicama za rezervacije XY-a, usluge putovanja postat će dio povezanog putnog aranžmana. U tom slučaju XY, kao što se to zahtijeva pravom EU-a, ima uspostavljenu zaštitu za povrat vaših plaćanja XY-u za usluge koje nisu izvršene zbog nesolventnosti XY-a te, prema potrebi, za vašu repatrijaciju. Molimo vas da uzmete u obzir da se time ne osigurava povrat u slučaju nesolventnosti relevantnog pružatelja usluga.

Više informacija o zaštiti u slučaju insolventnosti [treba navesti u obliku poveznice]

Klikom na poveznicu putnik će dobiti sljedeće informacije:

XY ugovorio je zaštitu u slučaju nesolventnosti kod YZ-a [subjekt koji pruža zaštitu u slučaju nesolventnosti, npr. jamstveni fond ili osiguravajuće društvo].

Putnici mogu stupiti u kontakt s tim subjektom ili, prema potrebi, s nadležnim tijelom vlasti (podaci za kontakt, uključujući naziv, geografsku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj) ako su usluge uskraćene zbog nesolventnosti XY-a.

Napomena: ovom zaštitom u slučaju nesolventnosti nisu obuhvaćeni ugovori sa strankama koje nisu XY, koje je moguće izvršiti usprkos nesolventnosti XY-a.

Direktiva (EU) 2015/2302 kako je prenesena u nacionalno pravo [POVEZNICA]

Dio B

Obrazac sa standardnim informacijama u slučaju kada je trgovac koji omogućuje online povezani putni aranžman u smislu članka 3. točke 5. točke (a) trgovac koji nije prijevoznik koji prodaje povratnu kartu

Ako nakon odabira i plaćanja za jednu uslugu putovanja rezervirate dodatne usluge putovanja za vaše putovanje ili odmor putem našeg poduzeća/XY-a, NEĆETE ostvariti korist od prava koja se primjenjuju na paket aranžmane u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302.

Stoga naše poduzeće/XY neće biti odgovorno/odgovoran za pravilno izvršenje pojedinačnih usluga putovanja. Molimo vas da u slučaju problema stupite u kontakt s relevantnim pružateljem usluga.

Međutim, ako rezervirate bilo koje dodatne usluge putovanja tijekom istog posjeta internetskim stranicama za rezervacije našeg poduzeća/internetskim stranicama za rezervacije XY-a, usluge putovanja postat će dio povezanog putnog aranžmana. U tom slučaju XY, kao što se to zahtijeva pravom EU-a, ima uspostavljenu zaštitu za povrat vaših plaćanja XY-u za usluge koje nisu izvršene zbog nesolventnosti XY-a te, prema potrebi, za vašu repatrijaciju. Molimo vas da uzmete u obzir da se time ne osigurava povrat u slučaju nesolventnosti relevantnog pružatelja usluga.

Više informacija o zaštiti u slučaju insolventnosti [treba navesti u obliku poveznice]

Klikom na poveznicu putnik će dobiti sljedeće informacije:

XY ugovorio je zaštitu u slučaju nesolventnosti kod YZ-a [subjekt koji pruža zaštitu u slučaju nesolventnosti, npr. jamstveni fond ili osiguravajuće društvo].

Putnici mogu stupiti u kontakt s tim subjektom ili, prema potrebi, s nadležnim tijelom vlasti (podaci za kontakt, uključujući naziv, geografsku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj) ako su usluge putovanja uskraćene zbog nesolventnosti XY-a.

Napomena: ovom zaštitom u slučaju nesolventnosti nisu obuhvaćeni ugovori sa strankama koje nisu XY koje je moguće izvršiti usprkos nesolventnosti XY-a.

Direktiva (EU) 2015/2302 kako je prenesena u nacionalno pravo [POVEZNICA]

Dio C

Obrazac sa standardnim informacijama u slučaju povezanih putnih aranžmana u smislu članka 3. točke 5. točke (a) kad se ugovori sklapaju uz istovremenu fizičku prisutnost trgovca (koji nije prijevoznik koji prodaje povratnu kartu) i putnika

Ako nakon odabira i plaćanja za jednu uslugu putovanja rezervirate dodatne usluge putovanja za vaše putovanje ili odmor putem našeg poduzeća/XY-a, NEĆETE ostvariti korist od prava koja se primjenjuju na paket aranžmana u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302.

Stoga naše poduzeće/XY neće biti odgovorno/odgovoran za pravilno izvršenje pojedinačnih usluga putovanja. Molimo vas da u slučaju problema stupite u kontakt s relevantnim pružateljem usluga.

Međutim, ako rezervirate bilo koje dodatne usluge putovanja tijekom istog posjeta ili kontakta s našim poduzećem, usluge putovanja postat će dio povezanog putnog aranžmana. U tom slučaju XY, kao što se to zahtijeva pravom EU-a, ima uspostavljenu zaštitu za povrat vaših plaćanja XY-u za usluge koje nisu izvršene zbog nesolventnosti XY-a te, prema potrebi, za vašu repatrijaciju. Molimo vas da uzmete u obzir da se time ne osigurava povrat u slučaju nesolventnosti relevantnog pružatelja usluga.

XY ugovorio je zaštitu u slučaju nesolventnosti kod YZ-a [subjekt koji pruža zaštitu u slučaju nesolventnosti, npr. jamstveni fond ili osiguravajuće društvo].

Putnici mogu stupiti u kontakt s tim subjektom ili, prema potrebi, s nadležnim tijelom vlasti (podaci za kontakt, uključujući naziv, geografsku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj) ako su usluge uskraćene zbog nesolventnosti XY-a.

Napomena: ovom zaštitom u slučaju nesolventnosti nisu obuhvaćeni ugovori sa strankama koje nisu XY koje je moguće izvršiti usprkos nesolventnosti XY-a.

[Internetske stranice na kojima možete pronaći Direktivu (EU) 2015/2302 kako je prenesena u nacionalno pravo.]

Dio D

Obrazac sa standardnim informacijama u slučaju kada je trgovac koji omogućuje online povezani putni aranžman u smislu članka 3. točke 5. točke (b) prijevoznik koji prodaje povratnu kartu

Ako rezervirate dodatne usluge putovanja za svoje putovanje ili odmor putem ove poveznice/ovih poveznica, NEĆETE ostvariti korist od prava koja se primjenjuju na paket aranžmana u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302.

Stoga naše poduzeće XY neće biti odgovorno za pravilno izvršenje tih dodatnih usluga putovanja. Molimo vas da u slučaju problema stupite u kontakt s relevantnim pružateljem usluga.

Međutim, ako rezervirate dodatne usluge putovanja putem ove poveznice/ovih poveznica najkasnije 24 sata nakon primitka potvrde rezervacije od našeg poduzeća XY, te usluge putovanja postat će dio povezanog putnog aranžmana. U tom slučaju XY, kao što se to zahtijeva pravom EU-a, ima uspostavljenu zaštitu za povrat vaših plaćanja XY-u za usluge koje nisu izvršene zbog nesolventnosti XY-a te, prema potrebi, za vašu repatrijaciju. Molimo vas da uzmete u obzir da se time ne osigurava povrat u slučaju nesolventnosti relevantnog pružatelja usluga.

Više informacija o zaštiti u slučaju insolventnosti [treba navesti u obliku poveznice]

Klikom na poveznicu putnik će dobiti sljedeće informacije:

XY ugovorio je zaštitu u slučaju nesolventnosti kod YZ-a [subjekt koji pruža zaštitu u slučaju nesolventnosti, npr. jamstveni fond ili osiguravajuće društvo].

Putnici mogu stupiti u kontakt s tim subjektom ili, prema potrebi, s nadležnim tijelom vlasti (podaci za kontakt, uključujući naziv, geografsku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj) ako su usluge putovanja uskraćene zbog nesolventnosti XY-a.

Napomena: ovom zaštitom u slučaju nesolventnosti nisu obuhvaćeni ugovori sa strankama koje nisu XY koje je moguće izvršiti usprkos nesolventnosti XY-a.

Direktiva (EU) 2015/2302 kako je prenesena u nacionalno pravo [POVEZNICA]

Dio E

Obrazac sa standardnim informacijama u slučaju kad je trgovac koji omogućuje online povezani putni aranžman u smislu članka 3. točke 5. točke (b) trgovac koji nije prijevoznik koji prodaje povratnu kartu

Ako rezervirate dodatne usluge putovanja za svoje putovanje ili odmor putem ove poveznice/ovih poveznica, NEĆETE ostvariti korist od prava koja se primjenjuju na putnike u paket aranžmanima u skladu s Direktivom (EU) 2015/2302.

Stoga naše poduzeće/XY neće biti odgovorno/odgovoran za pravilno izvršenje tih dodatnih usluga putovanja. Molimo vas da u slučaju problema stupite u kontakt s relevantnim pružateljem usluga.

Međutim, ako rezervirate dodatne usluge putovanja putem ove poveznice/ovih poveznica najkasnije 24 sata nakon primitka potvrde rezervacije od našeg poduzeća/XY-a, te usluge putovanja postat će dio povezanog putnog aranžmana. U tom slučaju XY, kao što se to zahtijeva pravom EU-a, ima uspostavljenu zaštitu za povrat vaših plaćanja XY-u za usluge koje nisu izvršene zbog nesolventnosti XY-a te, prema potrebi, za vašu repatrijaciju. Molimo vas da uzmete u obzir da se time ne osigurava povrat u slučaju nesolventnosti relevantnog pružatelja usluga.

Više informacija o zaštiti u slučaju insolventnosti [treba navesti u obliku poveznice]

Klikom na poveznicu putnik će dobiti sljedeće informacije:

XY ugovorio je zaštitu u slučaju nesolventnosti kod YZ-a [subjekt koji pruža zaštitu u slučaju nesolventnosti, npr. jamstveni fond ili osiguravajuće društvo].

Putnici mogu stupiti u kontakt s tim subjektom ili, prema potrebi, s nadležnim tijelom vlasti (podaci za kontakt, uključujući naziv, geografsku adresu, adresu e-pošte i telefonski broj) ako su usluge uskraćene zbog nesolventnosti XY-a.

Napomena: ovom zaštitom u slučaju nesolventnosti nisu obuhvaćeni ugovori sa strankama koje nisu XY koje je moguće izvršiti usprkos nesolventnosti XY-a.

Direktiva (EU) 2015/2302 kako je prenesena u nacionalno pravo/nacionalna prava [POVEZNICA]

PRILOG III.

Korelacijska tablica

Direktiva Vijeća 90/314/EEZ	Ova Direktiva
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. točka 1.	Članak 3. točka 2. i članak 2. stavak 2. točka (a)
Članak 2. točka 2.	Članak 3. točka 8.
Članak 2. točka 3.	Članak 3. točka 9.
Članak 2. točka 4.	Članak 3. točka 6.
Članak 2. točka 5.	Članak 3. točka 3.
Članak 3. stavak 1.	Obrisan
Članak 3. stavak 2.	Obrisan, ali glavni dijelovi ugrađeni u članke 5. i 6.
Članak 4. stavak 1. točka (a)	Članak 5. stavak 1. točka (f)
Članak 4. stavak 1. točka (b)	Članak 5. stavak 1. točka (h), članak 7. stavak 2. točke (d) i (f) i članak 7. stavak 4.
Članak 4. stavak 2. točka (a)	Članak 7. stavak 2.
Članak 4. stavak 2. točka (b)	Članak 5. stavak 3. i članak 7. stavci 1. i 4.
Članak 4. stavak 2. točka (c)	Obrisan
Članak 4. stavak 3.	Članak 9.
Članak 4. stavak 4.	Članak 10.
Članak 4. stavak 5.	Članak 11. stavci 2. i 3.
Članak 4. stavak 6.	Članak 11. stavci 2., 3. i 4. i članak 12. stavci 3. i 4.
Članak 4. stavak 7.	Članak 13. stavci 5., 6. i 7.
Članak 5. stavak 1.	Članak 13. stavak 1.
Članak 5. stavak 2.	Članak 14. stavci 2., 3. i 4. i članak 16.
Članak 5. stavak 3.	Članak 23. stavak 3.
Članak 5. stavak 4.	Članak 7. stavak 2. točka (e) i članak 13. stavak 2.
Članak 6.	Članak 13. stavak 3.
Članak 7.	Članak 17. i članak 18.
Članak 8.	Članak 4.
Članak 9. stavak 1.	Članak 28. stavak 1.
Članak 9. stavak 2.	Članak 28. stavak 4.
Članak 10.	Članak 31.
Prilog, točka (a)	Članak 5. stavak 1. točka (a) podtočka i.
Prilog, točka (b)	Članak 5. stavak 1. točka (a) podtočka ii.
Prilog, točka (c)	Članak 5. stavak 1. točka (a) podtočka iii.

Direktiva Vijeća 90/314/EEZ	Ova Direktiva
Prilog, točka (d)	Članak 5. stavak 1. točka (e)
Prilog, točka (e)	Članak 5. stavak 1. točka (a) podtočka i.
Prilog, točka (f)	Članak 5. stavak 1. točka (a) podtočka v.
Prilog, točka (g)	Članak 5. stavak 1. točka (b)
Prilog, točka (h)	Članak 5. stavak 1. točka (c) i članak 10. stavak 1.
Prilog, točka (i)	Članak 5. stavak 1. točka (d)
Prilog, točka (j)	Članak 7. stavak 2. točka (a)
Prilog, točka (k)	Članak 13. stavak 2.